

روزگار معدن

سه میلیارد و ۸۰۰ میلیون تن ذخیره سنگ آهن ایران

علیرضا شهیدی گفت: طبق آخرین آمار، میزان ذخایر سنگ آهن ایران سه میلیارد و ۸۰۰ میلیون تن است که البته با اکتشاف می‌توانیم میزان ذخایر را افزایش بدهیم. درباره میزان ذخایر سنگ آهن ایران افزود: مرکز آمار ایران، عدد سه میلیارد و ۸۰۰ میلیون تن را اعلام کرده که این میزان ذخایر هم اکنون در منابع معدنی ما موجود است

۲

توسعه به صورت واقعی در فولاد هر مزگان جریان دارد

بهرام سبحانی در حاشیه بازدید اعضای هیئت مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران از طرح‌های توسعه‌های فولاد هر مزگان در گفت‌وگو با خبرنگار روابط عمومی بیان کرد: امسال در یک فصل دو بار توفیق بازدید از فولاد هر مزگان نصیب ما شد. آخرین بازدیدی که دو ماه قبل از فولاد هر مزگان داشتیم، طرح‌های توسعه‌ای بسیاری در این شرکت در حال احداث بود.

www.rouzegaremadan.ir

شنبه ۱۹ اسفند ۱۴۰۲ • ۲۸ شعبان ۱۴۴۵ • ۹ مارس ۲۰۲۴ • سال ششم • شماره ۱۲۶۹ • صفحه ۸ • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

«روزگار معدن» تاثیر استهلاک معادن بر تولید را بررسی کرد:

دست خالی

۳

شکر نعمت یعنی چی؟

ناصر بزرگمهر
management@smtnews.ir

به نام او که هر چه بخواید همان می‌شود

ممت خدای را عجز و جل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. هر نفسی که فرو می‌رود ممت حیات است و چون بر می‌آید مفرح ذات؛ پس در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکر واجب.

از دست وزیان که بر آید / اگر عهده شکرش به در آید مگر می‌توان از شکر گزاری سخن به میان آورد و با استاد سخن سعدی آغاز نکرد؟ در یادداشت «مدیریت اثبات بدبختی» از شکر سخن به میان آوردم و گفتم که شاکر باشیم. در این یادداشت می‌خواهم بدانم که شکر نعمت برای چیست و چرا در ادبیات کهن، این همه بر آن تاکید شده و بزرگی چون مولانا، افزون شدن قدرت را، در شکر گزاری می‌داند: شکر قدرت قدرت افزون کند / جبر نعمت از کف بیرون کند

که در ضرب المثل‌ها تبدیل به شکل دیگری شده است: شکر نعمت نعمت افزون کند / کفر نعمت از کف بیرون کند

بسیاری از افراد هنوز نمی‌دانند یا باور ندارند که باید شکر قدرت و مقامی را که دارند، به جای آوردند تا قدرتشان افزون گردد و هر لحظه با خدمتی که به خلق خدا می‌کنند شکرگزار این نعمت بدانند، و گرنه زمانه این نعمت و قدرت را از دستان آنان خارج خواهد کرد.

شکر گزاری یعنی تاکید بر داشتن، یعنی اگر روی داشته‌های اندک یا زیادی که داریم تاکید کنیم، علاوه بر اثرات روحی و روانی در جسم و جان خودمان و حتی اطرافیانمان، انرژی مثبتی به جهان پیرامون ما تزریق خواهد شد که بر داشته‌های خودمان هم تاثیر مستقیم می‌گذارد و ربطی به دین و آیین خاصی ندارد.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت‌ها

کمبود ماشین آلات حفاری در کمین اکتشاف

مانع‌زدایی لازمه تولید

الگوی مصرف باید تغییر کند

بازار فراموش شده؟

کشورهای عربی جذاب برای فولاد ایران

تعیین تکلیف صادرات در دقیقه ۹۰

هفته گذشته هیات دولت نرخ عرضه صادراتی برخی کالاهای خام و نیم‌خام را کاهش داد. بیشترین کاهش به زنجیره فولاد تعلق دارد. بسیاری از فعالان معدنی از عدم تغییر یا کاهش محدوده این عوارض در سایر محصولات معدنی گلایه‌مند هستند و آن را ناشی از توجه غیرمتوازن دولت به تمامی صنایع می‌دانند. در واقع برخی فعالان حوزه‌های معدنی از قدرت لابی و اثرگذاری بیشتری بر مسئولان برخوردار هستند.

رونمایی از خط تولید بتن پارچه‌ای

به همت قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا (ص) و همکاری دانشگاه امام حسین (ع) توسط متخصصان داخلی

قرارگاه خاتم پل خلیج فارس را تکمیل می‌کند

همچنین در این مراسم عبدالرضا عابد با بیان اینکه آب مایه حیات انسان‌ها است و متخصصان قرارگاه خاتم‌الانبیا، (ص) این نوع محصول دانش‌بنیان توانستند جلوی هدررفت آب را بگیرند گفت: این اقدام می‌تواند باعث خوشحالی و امیدواری مردم رو باشد، اما این حرکت اول خانواده قرارگاه خاتم‌الانبیا است و قطعا متخصصان قرارگاه می‌توانند به محصولات بهتر از این دست پیدا کنند.

فرمانده قرارگاه خاتم‌الانبیا (ص) با بیان اینکه می‌توانیم را به دیگران فهمانیم، گفت: در آینده جنگ، جنگ آب است و اگر توانیم همین منابع آبی موجود را کنترل کنیم، تبدیل به فاجعه می‌شود.

سردار عابد با بیان اینکه تا تولید بتن پارچه‌ای یک پیش قدمی بود و پیش قدم بودن هم هزینه دارد و باید به حرکت‌مان در تولید این نوع از محصولات سرعت ببخشیم، گفت: در هفته اخیر دو پروژه مهم پسماند و سپاب در استان آذربایجان شرقی و مترو در استان فارس را به افتتاح رساندیم و در موضوع ای‌سی‌تی هم انجام اقدامات مهمی مطرح است که در جلسه با وزیر ارتباطات و گفت‌وگوهای خوبی انجام شد که وارد جزئیات آن نمی‌شوم، اما اقدام به اجرای این پروژه‌ها جای تبریک دارد.

وی با اشاره به ورود قرارگاه به میدان نفتی و گازی ادامه داد: در میدانی مشترک که سالیان درازی هیچ نهادی نزدیک آن هم نمی‌شد با ریسک بزرگ وارد شدیم و الان مشغول فعالیت هستیم. فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا اظهار کرد: راه‌آهن شلمچه-بصره دچار مشکل بود، ما ورود کرده‌ایم و طراحی پل بازشونده و مسیرهای دو طرف پل فعال هستیم.

وی گفت: پروژه پل خلیج فارس منتهی به جزیره قشم، ۱۰ سال روی زمین مانده بود، اراده‌ای برای تکمیل آن نبود، اما ورود کردیم، اما هلدینگ دریایی قرارگاه قرار شد سال آینده این پروژه را به اتمام برساند.

به گزارش خبرنگاری برنا، محصول بتن پارچه‌ای یا رول بتن محصولی است کامپوزیتی و انعطاف‌پذیر که متشکل از پارچه‌های سه‌بعدی اغشته به پودر سیمان است. این پارچه‌ها پس از نصب در محل مورد نظر و آبیاری، در مدت زمان اندکی، سخت شده و به یک لایه بتن نازک، مقاوم، آبد و ضدحریق تبدیل می‌شود. اجرای این محصول در کانال‌های سنتی انتقال آب کشاورزی نیاز به تخصص و مهارت خاصی نداشته و به سادگی قابل انجام است. از مزایای این طرح می‌توان به سرعت بالای اجرا در مقایسه با روش رایج لاینینگ بتنی و کاهش چشمگیر اتلاف آب اشاره داشت.

اتلاف و هدررفت آب در کانال‌های انتقال یکی از اصلی‌ترین دلایل پایین بودن راندمان استفاده از آب در بخش کشاورزی است که هلدینگ نیرو قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا (ص) عملاً یکی دیگر از مشکلات کشاورزان را حل و رفع کرده است.

امروز در حالی کارخانه و خط تولید محصول دانش‌بنیان بتن پارچه‌ای با حضور فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا (ص) افتتاح شد که با این اقدام استراتژیک، کشورمان مقام دوم دنیا در تولید این محصول را کسب کرده و نوید بخش ارزآوری زیادی است.

به گزارش خبرنگار صنعت، کارخانه و خط تولید بتن پارچه‌ای که به همت قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا (ص) و همکاری دانشگاه امام حسین (ع) توسط متخصصان داخلی و با ۸ سال تلاش و ممارست راه‌اندازی شده است، امروز (دوشنبه ۱۴ اسفند) با حضور فرمانده قرارگاه خاتم‌الانبیا (ص) افتتاح شد. در این مراسم مدیرعامل هلدینگ تخصصی نیرو از شرکت‌های قرارگاه خاتم‌الانبیا (ص) اظهار داشت: این کار دانش‌بنیان توسط متخصصان داخلی اجرا شده است، پس از انگلیس، ایران دومین کشور است که با همکاری دو جانبه قرارگاه خاتم و دانشگاه امام حسین (ع) به تکنولوژی بتن پارچه‌ای دست یافته است.

تعمیر دنیا به مدال نقره ایران در تولید بتن پارچه‌ای

محمد رستمی ادامه داد: خیلی از کشورهای دنیا با معضل کمبود آب مواجه هستند، تقاضا، عرضه و مصرف در حوزه آب قابل توجه است، مدیریت مصرف آب مهم است، باید عملی و دانشی پیش ببریم.

وی بتن پارچه‌ای تا ۶۰ درصد در موضوع احداث نهرهای آب کشاورزی ایفای نقش تسهیل و کاهش هدررفت دارد.

وی اضافه کرد: این رول پارچه‌ای با ضخامت یک سانتیمتری مثل موکت است، با نصب راحت و تا ۵۰ سال عمر دارد و موجب کاهش بسزای هدررفت آب کشاورزی می‌شود. این محصول سبک، در لاینینگ تونل‌ها و خروجی سرریزهای سد‌ها نیز کاربرد دارد. رستمی، کاربردهای این محصول فناوری‌محور را به صورت گسترده و مختلف در تثبیت ترانشه‌ها، زیرسازی راه‌آهن‌ها، احداث آب‌بندی‌ها و مخازن ذخیره‌آب، احداث ساختمان‌های پیش‌ساخته و سریع‌الاحداث و دیگر حوزه‌ها موثر دانست که سبب افزایش سرعت، کارایی و کیفیت پروژه‌ها و تاثیر در بهبود زیرساخت‌ها و ساختمان‌های مختلف می‌شود.

مدیرعامل هلدینگ تخصصی نیرو قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا، با بیان اینکه این محصول کاملاً انحصاری است، گفت: برای نخستین بار در ایران مورد استفاده قرار گرفته است و تاکنون وارداتی برای آن وجود نداشته؛ فاز آزمایشی خط تولید بتن پارچه‌ای شهریور ۱۴۰۱ به بهره‌برداری رسید و در حال برنامه‌ریزی برای صادرات آن به کشورهای دیگر مانند ارمنستان می‌باشد.

وی افزود: برای یک مورد برای کشور ارمنستان ۵ هزار متر مربع تولید کردیم و پس از انتقال آن اجرا کردیم. درخواست آنها در فاز اول تا پنجاه هزار مترمربع بوده است.

محمد رستمی در خصوص میزان ظرفیت تولید این محصول، بیان کرد: ظرفیت تولید فعلی این خط تولید حدود دو هزار مترمربع است و با افزایش خطوط تولید، این ظرفیت قابل افزایش است. روزانه تولید صد مترمربع انجام می‌شود، اما با بهبود فرآیند، افزایش تا ده برابر این میزان و رسیدن به عدد ۱۰۰۰ مترمربع دور از دسترس نیست.

این محصول می‌تواند به‌سودی در کانال‌ها و لاینینگ آن‌ها و همچنین در کاهش مصرف آب، ایجاد کند. تقریباً صد نفر در کارخانه بر روی تولید این محصول مشغول هستند.

در ادامه این مراسم، مظفری شمس، مدیر پژوهش‌کننده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا، گفت: ایده اولیه ساخت بتن پارچه‌ای در مهندسی سپاه شکل گرفت و سپس در دانشگاه امام حسین (ع) تکمیل شد.

کارستان فولاد خوزستان در تامین نیازهای بازار فولاد ایران

محمول را به خود اختصاص داده‌اند. فولاد خوزستان این موفقیت عظیم در تامین نیازهای بازار داخلی را علی‌رغم محدودیت‌های انرژی به دست آورده است. علاوه بر کارنامه درخشان در حوزه فروش محصولات و تامین نیازهای بازار داخلی، فولاد خوزستان در زمینه

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست ایمیدرو مطرح کرد:

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست ایمیدرو گفت: قدمت فعالیت‌های زیست‌محیطی شرکت ذوب آهن اصفهان به سال‌های احداث این کارخانه برمی‌گردد که پروژه‌های زیست‌محیطی موفق با تکیه بر توان داخل و نیروی انسانی توانمند این مجتمع عظیم صنعتی پیاده‌سازی شده است. امیر ولدخانی بیان کرد: با توجه به تولید ریل در شرکت ذوب آهن اصفهان و مزایای بسیار زیادی که این محصول ارزش‌افزا دارد، نیاز است مسئولان از این تولید استراتژیک حمایت خاص داشته باشند. به عنوان مثال استفاده از ریل این مجتمع عظیم صنعتی در خط مترو کلان‌شهر تهران تسریع در تردد ایمن هموطنان، کاهش آلاینده‌ی ناشی

از منابع متحرک (خودروها) و همچنین گشوده شدن گره‌های ترافیکی شهر را به همراه دارد. وی تصریح کرد: شرکت ذوب آهن اصفهان در راستای مسئولیت‌های اجتماعی اقدامات بسیار خوبی را در جامعه پیرامون، استان اصفهان و کشور انجام داده است و ریل و تیراهن بال این مجموعه از محصولات سبز شرکت ذوب آهن اصفهان به شمار می‌روند. مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست ایمیدرو اظهار داشت: بزرگ‌ترین جنگل دست کاشت کشور در شرکت ذوب آهن اصفهان احداث شده است و گویی این مجتمع عظیم صنعتی همچون تکثیری درخشان در احاطه این فضای سبز قرار دارد. ولدخانی عنوان کرد: شرکت ذوب آهن

گزارش

پیشینه طولانی فعالیت‌های زیست‌محیطی در ذوب آهن اصفهان

اصفهان در بخش تامین مواد اولیه از معادن مختلف نیز آنالیز محصولات را به صورتی برنامه‌ریزی کرده که کمترین آلاینده‌ی در بخش هوا ایجاد شود؛ همچنین عمدتاً از طریق استفاده از خطوط ریلی، مواد اولیه را به کارخانه منتقل می‌کند که این موضوع در کاهش ترافیک و آلاینده‌ی هوا بسیار موثر است. وی در پایان خاطر نشان کرد: اجرای کلان پروژه‌های زیست‌محیطی، به حمایت‌های مالی ویژه‌ی نیاز دارد که صندوق حمایت از محیط زیست با پشتیبانی از صنایع بزرگ مانند شرکت ذوب آهن اصفهان در راستای تسریع و تسهیل در این پروژه‌ها نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کند.

«روزگار معدن» تاثیر استهلاک معادن بر تولید را بررسی کرد:

دست خالی

شهریار خادمی

جهانی شدن موضوعی انکارناپذیر است که بُعد اقتصادی، سیاسی و اجتماعی دارد. به عبارت دیگر جهانی شدن افزایش روابط اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و رای مرزهای ملی است و توجه اقتصاددانان و سیاست‌گذاران زیادی را در چند دهه اخیر به خود جلب کرده است. اما لازمه جهانی شدن برای کشوری جهان سومی، همچون ایران توسعه است؛ توسعه به معنای دقیق کلمه و نه براساس شاخص‌ها و نمودارهای غیر واقعی. زیرا که شاخص‌ها و نمودارهای اقتصادی به‌تنهایی تعیین‌کننده توسعه نیستند؛ وقتی کشوری می‌خواهد نشانه‌های توسعه را بروز دهد، زیرساخت‌های خود را نوسازی می‌کند و لاقلا با نمایش سازه‌ای، خود را در معرض قضاوت می‌گذارد. فرسودگی صنایع نشانه‌ای بی‌رحمانه از فقدان توسعه است. وقتی زیرساخت‌ها فرسوده می‌شوند و تلاش برای بازسازی آن‌ها رخ نمی‌دهد اولین گام‌های زوال ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و

سیاسی برداشته می‌شوند. با افزایش فرسودگی صنایع کشور، اُزیر خطر برای ویرانی ساختارها به صدا درمی‌آید. چراکه صنایع پشتوانه اصلی رشد اقتصاد هستند. کاهش روند سرمایه‌گذاری در ایران، رخداد خطرناکی است که می‌تواند در کنار فرسودگی زیرساخت‌ها به‌خصوص زیرساخت حوزه صنعت، کمر اقتصاد کشور را به شکلی واقعی تر بشکنند. تحریم کشور در چند دهه اخیر از یک طرف و کاهش شدید ارزش پول ملی طی چند دهه از سوی دیگر، کشور را برای نوسازی زیرساخت‌ها دچار بحران عمیق کرده است. مشکلات از بعد اقتصادی بیش از ابعاد دیگر قابل‌اندازه‌گیری است اما ابعاد خطرناک فرسودگی صنایع و معادن قسمت غم‌انگیز اقتصاد ایران است. بسیاری از صنایع ایران وجود دارد و از این‌رو با توجه به آنچه

گفته شد، سرمایه‌گذاری‌های گسترده و بلندمدت در این حوزه از توجیه اقتصادی برخوردار است. ملاقدیمی بیان کرد: در سایر کشورها نیز بخش معادن سهم عمده‌ای در جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی دارند و اصولاً بخش معادن هر کشور، از مهم‌ترین بخش‌های جذب‌کننده سرمایه‌گذاری خارجی است. باید افزود بخش معادن در اقتصاد، دارای پیوندهای بسیار قوی و طولانی و طیف گسترده‌ای از فعالیت‌های اقتصادی است و تسوسه معادن می‌تواند به توسعه سایر بخش‌های معادن منجر شود. در جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی معادن و محصولات معدنی نقش مهمی دارند. به عنوان مثال در ایران، بخش معادن و صنایع معدنی سهم قابل توجهی در تولید ناخالص داخلی دارند. به علاوه بر آن، به دلیل تقاضای داخلی بالا و همچنین پتانسیل صادرات به کشورهای منطقه، بازار باقوه داخلی و خارجی بزرگی برای محصولات معدنی ایران وجود دارد و از این‌رو با توجه به آنچه گفته شد، سرمایه‌گذاری‌های گسترده و بلندمدت در این حوزه از توجیه اقتصادی برخوردار است.

معدن نیازمند سرمایه‌گذاری‌های گسترده ملاقدمی بیان کرد: توسعه معادن و صنایع معدنی نیازمند یک نگاه راهبردی و بلندمدت است که چنین نگاهی در حال حاضر وجود ندارد. در تدوین راهبرد بلندمدت معادن و صنایع معدنی، ماینر باید نگاه راهبردی و بلندمدت معادن را در نظر بگیرد. اولین و مهم‌ترین اصل در تدوین نقشه راه بلندمدت معادن و صنایع معدنی کشور، حاکم کردن نگاه زنجیره‌ای و سیاست‌گذاری برای کل زنجیره معادن و صنایع معدنی است. سیاست‌گذاری در بخش معادن نیازمند تدوین استراتژی یکپارچه و پیوسته برای کل زنجیره است. به‌طور مثال اساسی برای استراتژی صنعتی برای صنایع پایین‌دست (از جمله صنعت خودرو، لوازم خانگی، صنعت ساختمان و...) و استراتژی‌های بلندمدت برای مشارکت با طرف‌های خارجی در زمینه تامین مالی و صادرات محصول تدوین شود. نگاه جامع و پیوسته به کل زنجیره، موجب خواهد شد زمینه توسعه بخش معدن و صنایع پایین‌دست به‌طور همزمان فراهم شود. وی افزود: دومین مساله اساسی برای توسعه معادن و زنجیره کامل آن، توسعه زیرساخت‌های اساسی است. معادن و صنایع معدنی به‌طور جدی نیازمند سرمایه‌گذاری‌های گسترده و کلان در زمینه تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی و اکتشافات تفصیلی است. در این زمینه، عقب‌ماندگی‌های بسیاری وجود دارد که در نتیجه آن، فرآیند توسعه معادن کشور دچار تنگنا شده است. علاوه بر آن، توسعه معادن و صنایع معدنی نیازمند ساختن زیرساخت‌های حمل‌ونقل ریلی، توسعه بندار و همچنین زیرساخت‌های انرژی و آب است. این معننادر بیان کرد: سومین مساله اساسی در توسعه زنجیره معادن و صنایع معدنی، تامین مالی است که آن نیز در دو بخش تامین مالی زیرساخت‌ها و طرح‌های توسعه‌ای و تامین مالی سرمایه در گردش تعریف می‌شود. تامین مالی زیرساخت‌های اساسی و طرح‌های توسعه‌ای نیازمند آن است که اول، زمینه تشکیل کنسرسیوم‌های بزرگ معدنی با حضور شرکت‌های بزرگ داخلی، سرمایه‌گذاران خارجی، سرمایه‌گذاران محلی موسسات مالی فراهم شود. دوم، در زمینه توسعه نقشه‌های زمین‌شناسی و اکتشافات تفصیلی لازم است از طریق اهرمی کردن بودجه عمومی، نواقص و تنگناهای مالی فعلی رفع شود. همچنین از طریق ایجاد سرمایه‌گذاری مشارکت عمومی خصوصی، می‌توان زمینه توسعه زیرساخت‌های مانند حمل‌ونقل و انرژی را فراهم کرد.

نعمت الهی‌ی دامنه داد: محدودیت‌های مختلف واردات تجهیزات موردنیاز بخش معدن از نسوی دولت، راه تامین ماشین‌آلات را برای فعالان این عرصه ناهموار کرده و انتظار می‌رود در ادامه دولت با نگاهی فراجتر و تسهیل‌گرانه‌تر نسبت به مسائل مهم معادن به تصمیم‌سازی بپردازد.

ضعف تجهیزاتی بخش معدن

محمدرضا نعمت الهی، فعال معدنی در گفت‌وگو با «روزگار معدن» مهم‌ترین پیامد نبود تجهیزات مناسب برای فعالیت‌های معدنی را افزایش هزینه‌های معدنکاری عنوان کرد. وی در این باره بیان کرد: ضعف تجهیزاتی بخش معدن، به‌قدری گسترده و مهم است که بسیاری از معادن به‌ویژه معادن کوچک‌مقیاس را به تعطیلی کشانده است. چراکه مهم‌ترین برآیند نقض‌های این‌چنینی، افزایش هزینه معدنکاری است. در توضیح این موضوع وی‌توان به تعددنیاز وضع تجهیزات معدنی موجود پرداخت. ماشین‌آلات فعلی که معادن کاران در فعالیت‌های خود از آن‌ها استفاده می‌کنند، فرسوده و کهنه هستند.

این تجهیزات کار آیی مناسبی ندارند و فعالان معدنی در به‌کارگیری آن‌ها همواره مشکل دارند. از نسوی دیگر، علاوه بر پایین بودن کیفیت این تجهیزات، انظر کمیت نیز بخش معدن درگیر ضعیفه است. دستگاه‌ها و تجهیزات معدنی موجود، انظر تعداد نیز بسیار کم بوده و تمامی این موارد در کنار یکدیگر سبب شده تا فعالان معدنی هزینه‌های زیادی را بابت تامین تجهیزات بپردازند چرا که به دلیل این کمبودها، فهرست‌بهای خدمات مشخصی برای اجاره یا حتی خرید تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی وجود ندارد و معدن کاران در اغلب مواقع مجبورند بهایی را بسیار بیش از ارزش یک دستگاه بپردازند. نعمت الهی‌ی دامنه داد: نبود مدیریت دروند مشخص برای تهیه بهای ماشین‌آلات و عدم ورود دولت به این بحث سبب نابسامانی بیشتر فعالیت‌ها در این زمینه شده و افرادی که تجهیزات و ماشین‌آلات فعالیت‌های معدنی دارند، به هر قیمتی به معدن کاران می‌فروشند یا اجاره می‌دهند. در عمل تقاضای زیاد و عرضه بسیار کم سبب این عدم تعادل و نثبت در نرخ‌های تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات معدنکاری شده است.

کوتاه شدن دست دلانان

این فعال معدنی در ادامه نقش دولت را در حل مشکلات تجهیزاتی بخش معدن مهم دانست و توضیح داد: دولت نه‌تنها می‌تواند با تعیین لیست خدمات ماشین‌آلات معدنی، به معاملات این بخش سامان بخشد، بلکه می‌تواند با موافقت ورود تجهیزات نو و کارآمد، تسهیلگر فعالیت‌های معدنی باشد. وی تصریح کرد: با تعیین یک فهرست‌بهای مشخص در بحث تجهیزات و ماشین‌آلات، در وهله نخست دست دلانان از معاملات این حوزه کوتاه می‌شود.

باید به این نکته توجه داشت که چنانچه تجهیزات و دستگاه‌های نو و قابل‌استفاده مناسب در اختیار فعالان معدنی قرار گیرد، بهره‌وری بخش معدن به‌مراتب از شرایط فعلی بیشتتر خواهد شد. نوی‌توان تأثیر ماشین‌آلات معدنی را تنها بر هزینه‌های نهایی تولید دانست چراکه هرچه تجهیزات معدنی بهتر و کارآمدتر باشند، معدن کاران با شرایط بهتری توانایی فعالیت خواهند کرد و همچنین ذخایر معدنی باکیفیت بهتری شناسایی، استخراج و فرآوری خواهند شد؛ بنابراین می‌توان گفت به‌طور کلی کیفیت فعالیت‌های معدنی به وجود تجهیزات مناسب وابسته است.

نعمت الهی‌ی دامنه داد: محدودیت‌های مختلف واردات تجهیزات موردنیاز بخش معدن از نسوی دولت، راه تامین ماشین‌آلات را برای فعالان این عرصه ناهموار کرده و انتظار می‌رود در ادامه دولت با نگاهی فراجتر و تسهیل‌گرانه‌تر نسبت به مسائل مهم معادن به تصمیم‌سازی بپردازد.

صادرات شمش منافع ملی را به خطر می‌اندازد

نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران گفت: مدیر آگاهی که دنبال منافع ملی است باید بداند در شرایطی که نرخ صادرات محصول نیمه خام (شمش) و نهایی (میلگرد) در کشور برابر است، و خریدار به جای محصول نهایی ما، کالا نیمه خام را با همان قیمت محصول نهایی می‌خرد، در واقع به دنبال عوض کردن ذائقه تولید ما بوده و در پی این است که یکی از بخش‌های عظیم تولید و اشتغال را در کشور حذف کند.

سیدعلی محمد ابویسی مهریزی، نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران و رئیس هیئت مدیره فولاد بافق، اخیراً درباره طرح مشکلات صنعت فولاد، به ویژه بخش نورد با محسن منصوری، معاون اجرایی رئیس جمهور دیدار داشت. وی با اشاره به این که این جلسه در مجمع کارآفرینان با حضور معاون رئیس جمهور بود در مورد مسائل کلان مطرح شده در این جلسه به خبرنگار آهن‌نیوز گفت: مهم‌ترین موضوع، تاکید بر این بود که دولت در امور تولید باید به جای دخالت، نقش نظارتی داشته باشد. همچنین در تصمیم‌گیری‌هایی که در جهت منافع عمومی است به جای بازیگر، تسهیل‌گر باشد.

نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران در مورد مشکلات شرکت‌های نوردی مطرح شده در این جلسه نیز بیان کرد: مناسفانه برخی از بخش‌ها و معاونت‌های وزارت صمت، نظرات بخش خصوصی را در تصمیم‌گیری‌ها قبول ندارند. وی تصریح کرد: با توجه به اینکه اکثر افراد فعال در معاونت‌های مربوط به صنعت فولاد، کارشناسان متخصص در این حوزه نیستند، بنابراین تصمیمات غیرتخصصی این وزارت، صدمات جبران‌ناپذیری به نوردکاران وارد کرده است.

وی در این جلسه به عنوان نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران پیشنهاد داده است: در صنعتی مثل زنجیره فولاد که ذی‌نفعان بخش‌های مختلف آن مشترک نبوده و در مواردی تقابل نیز دارند، حاکمیت و دولت باید جلسات تصمیم‌گیری را با حضور تمام ذی نفعان برگزار کند چرا که وقتی تضارب آرای بخش‌های مختلف زنجیره به اشتراک گذاشته شد آن زمان است که مدیر مسئول می‌تواند درست تصمیم‌گیری کند.

رئیس هیئت مدیره فولاد بافق در ادامه افزود: اگر شورای مدیران سرخورد برای بخش خصوصی یا تولیدکننده تصمیم بگیرند و از قبل تصمیمات بدون اطلاعات کافی، کالائزبه شده باشند نتیجه آن ده برابر شدن صادرات مواد خام نسبت به کالای نهایی می‌شود.

او به عنوان نمونه، به بخشنامه رفع تعهد ارزی با نرخ نیما اشاره و خاطر نشان کرد: وقتی نوردکار مواد اولیه مانند شمش را در شرایط رقابتی، با قیمت بالاتر از نرخ جهانی و صادراتی و به عبارتی با نرخ دلار آزاد خریداری می‌کند، بازگشت ارز محصول نهایی آن با طرفی برای آن از سوی کشورها عوضی ضرر کارخانه نورد و به تعطیلی کشاندن آن.

ابویسی درباره مشکل دیگر نوردکاران در کشور گفت: در حال حاضر رغبتی برای خرید محصول نهایی ایران، در بازار جهانی وجود ندارد؛ از طرفی برای آن از سوی کشورها عوضی تعیین شده است. این درحالی است که برای کالای عوضی مثل شمش فولاد، اسلب یا حتی ورق هیچ عوارضی در نظر نمی‌گیرند.

نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران در واکنش به این موضوع که گفته می‌شود، در حال حاضر پتانسیل ارزآوری در زنجیره فولاد برای کشور در بخش فولاد میانی بیشتتر از محصول نهایی مانند میلگرد است، گفت: هر شخصی که در این صنعت فعالیت می‌کند و این مسئله را مطرح کند، شایستگی مدیریت صنعتی و اقتصادی ندارد.

ابویسی در توضیح بیشتتر بیان کرد: مدیر آگاهی که دنبال منافع ملی است باید بداند در شرایطی که نرخ صادرات محصول نیمه خام (شمش) و نهایی (میلگرد) در کشور برابر باشد، و خریدار به جای محصول نهایی ما، کالا نیمه خام را که قرار است روی آن هزینه کرده و به کالای نهایی تبدیل کند، در واقع به دنبال عوض کردن ذائقه تولید ما بوده و در پی این است که یکی از بخش‌های عظیم تولید و اشتغال را در کشور حذف کند.

رئیس هیئت مدیره فولاد بافق به عنوان کسی که هم تولیدکننده شمش و هم میلگرد است، تاکید کرد: مدیری که استراتژی داشته و به دنبال سود آتی به جای منافع ملی کشور است، دنبال صادرات مواد خام و نیمه خام به جای کالای تکمیلی زنجیره فولاد است.

یکی مواردی که برای توجیه صادرات شمش از کشور مطرح می‌شود این است که تولید مازاد شمش نسبت به نیاز محصولات تکمیلی در کشور وجود دارد. نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران ضمن تکذیب این گفته، تصریح کرد: در حال حاضر در کشور معادل تولید مقاطع شمش ظرفیت تولید میلگرد داریم.

نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران با بیان اینکه در اثر تولید فولاد به کشور آلودگی، کاهش منابع آبی و مشکلات زیست‌محیطی تحمیل شده، صادرات کالای نیمه خامی مانند شمش از کشور ممنوع می‌شود. صادرات کالای نیمه خام، غارت منابع ملی است. ابویسی مهریزی در جواب این پرسش گفت: اساساً چرا مجوز صادرات این حجم از کالای خام و نیمه خام داده می‌شود، پاسخ داد: سوء مدیریت کشور علت مهم این مسئله است. رئیس هیئت مدیره فولاد بافق با اشاره به سخنان رهبری در باب ممانعت از خام‌فروشی در کشور؛ خاطر نشان کرد: در حال حاضر سنگ آهنی صادر می‌شود که محصول نهایی حاصل از آن تا ۴۰۰ درصد سود می‌تواند داشته باشد.

نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران در رابطه با مشکل دیگر نوردکاران بیان کرد: در حال حاضر تولیدکنندگان این بخش مشکل تامین نقدینگی پیدا کرده‌اند و برای تامین نقدینگی با توجه به اقیاضی بودن بانک‌ها، مجبور به خرید نغذینی اعتباری گران برای دستیابی به نقدینگی و حل مشکل آتی خود، هستند.

او ضمن تایید این که عرضه اعتباری شمش روند بازار را آشفته کرده، در رابطه با عدم عرضه کافه شمش اعتباری در بورس کالا گلايه‌منده بوده و عنوان کرد: عدم عرضه مکفی این کالا باعث شده علاوه بر این که با قیمت بالا خریداری می‌شود، تولیدکننده برای تامین نیاز شمش خود از چند منطقه مختلف کشور شمش خریداری کرده و مجبور به پرداخت هزینه چند کارمزد و کرایه حمل از نقاط مختلف کشور می‌شود.

فکر کارکن بوده و واحدهای خردمقیاس محسوب می‌شوند و فقط ۱۶ درصد از واحدهای معدنی کشور واحدهای بزرگ با بیش از ۱۰۰ نفر کارکن هستند. معدن‌کاری خردمقیاس، موجب شده معادن اغلب معادن کشور توان جذب معادن با ماشین‌آلات پیشرفته را نداشته باشند و با از دست دادن صرفه‌های ناشی از مقیاس، قادر به رقابت با رقیبای خارجی نباشند. این مساله موجب از دست رفتن مزیت‌ها و افزایش هزینه تولید و کاهش توان رقابت‌پذیری بنگاه‌های ایرانی و ایجاد شکاف فناوری و فرسودگی ماشین‌آلات در این بخش شده است. وی افزود: یکی دیگر از تنگناهای توسعه این بخش، ضعف اکتشافات و کمبود اطلاعات پایه، است. توسعه اکتشافات و تهیه اطاعات پایه، به سرمایه‌گذاری‌های گسترده دولتی نیاز دارد و بدون چنین سرمایه‌گذاری‌هایی، امکان تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و بخش خارجی وجود ندارد. این کارشناس حوزه معدن در ادامه بیان کرد: به این نکته نیز باید اشاره کرد که شیوه نادرست واگذاری بنگاه‌های دولتی در بخش معادن نیز به ساختار صنعت آسیب زده است. بسیاری از بنگاه‌های بزرگ دولتی در قالب رد دیون، سهام عدالت و واگذاری به بنگاه‌های غیرمرتبط واگذار شده‌اند و همین موضوع به عنوان یک معضل وجود دارد. تنگنا مانع از گسترش بنگاه‌های معدنی شده است. بخش معادن و صنایع معدنی با چالش تامین مالی و فقدان سازوکارها و ابزارهای مالی مناسب برای تامین سرمایه در گردش و تامین مالی سرمایه‌گذاری در مقیاس‌های بزرگ مواجه است. ساختار تامین مالی کارآمدی در حوزه معدن کشور وجود ندارد و معادن بزرگ کشور عموماً با مشکل به منابع بودجه عمومی هستند یا متکی به منابع نظام بانکی. در سال‌های دور به‌طور محدودی از ابزارهای بازار بهدی یا منابع فاینانس خارجی نیز استفاده شده است که در اثر تحریم‌ها آن ابزار نیز میسر نیست.

وی اظهار کرد: عوامل دیگری که می‌توان به عنوان یکی چالشش مورد اشاره قرار داد، شیوه نامناسب واگذاری معادن دولتی بوده است. طی دوره‌های قبل، با واگذاری معادن فعال کشور در قالب رد دیون، سهام عدالت و واگذاری معادن به نهادهای غیرتخصصی، نه‌تنها کمکی به توسعه معادن جدید نشده است، بلکه معادن فعال نیز با مشکل مرکزی و شرقی کشور، ضعف‌ها و نواقص بسیاری در زیرساخت‌های حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای و زیرساخت‌های انرژی و آب وجود دارد. ضمن آنکه ملاخطات توسعه پایدار و تعارضات حل‌نشده معادن با محیط زیست نیز به عنوان یک مانع بر سر راه توسعه بخش معدن محسوب می‌شود.

ملاقدمی اظهار کرد: در داخل نیز مشکلات و تنگناهای متعددی برای توسعه این بخش وجود دارد. مهم‌ترین تنگنا مانع توسعه بخش معادن و صنایع معدنی کشور، معدن‌کاری خردمقیاس و ساختار نامناسب بنگاهداری است. در حدود ۷۰ درصد معادن کشور، واحدهایی با کمتر از ۱۰

مختلف تولیدکننده دولتی، خصولتی، بورس و وزارت صمت به عنوان متولی اصلی فضای قیمت‌گذاری دستوری همکاری‌ها و مذاکراتی انجام داده بودند که کوچک‌ترین و جزئی‌ترین خطاها و اشتباهات آن محاسبه شد. وی در ادامه اضافه کرد: بر همین اساس، در حال حاضر باید ریشه و منشا این مشکلات را پیدا کنیم که مقصر قیمت گذاری دستوری یا این سطح از فاحش‌بودن چه کسی و یا کدام وزیرخانه است؟! این کارشناس فولادی با تاکید بر اینکه بورس کالا مسئول قیمت گذاری

مختلف تولیدکننده دولتی، خصولتی، بورس و وزارت صمت به عنوان متولی اصلی فضای قیمت‌گذاری دستوری همکاری‌ها و مذاکراتی انجام داده بودند که کوچک‌ترین و جزئی‌ترین خطاها و اشتباهات آن محاسبه شد. وی در ادامه اضافه کرد: بر همین اساس، در حال حاضر باید ریشه و منشا این مشکلات را پیدا کنیم که مقصر قیمت گذاری دستوری یا این سطح از فاحش‌بودن چه کسی و یا کدام وزیرخانه است؟! این کارشناس فولادی با تاکید بر اینکه بورس کالا مسئول قیمت گذاری

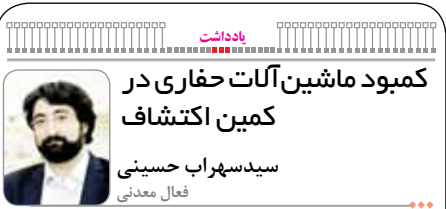
خواب خرگوشی مسئولان و تهی شدن جیب کارگر ایرانی

محصولات است، گفت: قیمت تنها یک عدد است که متولی اصلی، می‌تواند میزان آن را به دلخواه انتخاب کند؛ اما منشأ اصلی نرخ‌گذاری همان قیمت‌های جهانی است. در واقع باید محصولات را در بازار داخلی متوسط نرخ بازارهای جهانی قیمت‌گذاری کرده‌بته گفته‌ی، برابری قیمت‌ها در بازار داخلی، می‌تواند ۱۰۰ درصد، ۸۵ درصد و ۶۵ درصد نرخ جهانی وضع شود که البته ۶۵ درصد منطقی نیست. کارشناس صنعت فولاد در پایان خاطر نشان کرد: در کشور ایران، تولید،

مختلف تولیدکننده دولتی، خصولتی، بورس و وزارت صمت به عنوان متولی اصلی فضای قیمت‌گذاری دستوری همکاری‌ها و مذاکراتی انجام داده بودند که کوچک‌ترین و جزئی‌ترین خطاها و اشتباهات آن محاسبه شد. وی در ادامه اضافه کرد: بر همین اساس، در حال حاضر باید ریشه و منشا این مشکلات را پیدا کنیم که مقصر قیمت گذاری دستوری یا این سطح از فاحش‌بودن چه کسی و یا کدام وزیرخانه است؟! این کارشناس فولادی با تاکید بر اینکه بورس کالا مسئول قیمت گذاری

یک کارشناس فولادی گفت: امروزه فقط برای اینکه نمایش یا آماری نسبت به ساخت و ساز مسکن داشته باشند، از جیب مردم و کارگر ایرانی هزینه می‌شود؛ بنابراین کم لطفی‌هایی در حق حوزه فولاد کشور شکل گرفته و مسئولان باید از خواب خرگوشی بیدار شوند تا این وضعیت بهبود یابد. کارشناس صنعت فولاد در گفتگو با فولادبان در خصوص با اشاره به راهکارهایی برای کاهش فضای دامپینگ، برقروری‌ها و هزینه‌های تحریمی و جانی، بیان کرد: در چند سال گذشته شرکت‌های

کمبود ماشین‌آلات حفاری در

کمین اکتشاف

سیدسهراب حسینی

فصل معدنی

اکتشاف، نخستین حلقه از فعالیت در معدن، بهره معدنی از این ذخایر و توسعه صنعتی و اقتصادی کشور است. باین‌وجود موانع متعددی در مسیر فعالیت‌های اکتشافی وجود دارد که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به کمبود ماشین‌های حفاری اشاره کرد. سابقه حفاری اکتشافی در ایران به تاسیس واحدهای زغال و فولاد در ایران بازمی‌گردد. در آن دوره دستگاه‌ها و ماشین‌الات بلژیکی و سوئدی توسط آلمانی‌ها به ایران وارد و برای اجرای فعالیت‌های اکتشافی به کار گرفته شدند. در واقع ایران نخستین کشور منطقه است که حفاری اکتشافی در آن، آغاز شد.برای دهه‌های طولانی نقش و اثرگذاری فعالیت‌های معدنی در روند توسعه صنعتی و اقتصادی و حتی بهبود شرایط اجتماعی نادیده گرفته می‌شد.

در چنین فضایی، اکتشاف از اهمیتی برخوردار نبود و به‌همین‌ترتیب، حفاری اکتشافی نیز در اولویت قرار نداشت. به‌همین‌سبب نیز، پس از شناسایی ذخایر معدنی در کشور و احداث واحدهای فراوری و توسعه صنایع معدنی، در عمل فعالیت‌های اکتشافی و به‌دنبال آن حفاری اکتشافی نیز، به‌حاشیه رانده شدند.از اواسط دهه ۸۰، معدنکاری در کشور ما رونق بیشتری یافت، به‌پایان‌دیگر اهمیت و اثرگذاری فعالیت‌های معدنی در روند توسعه اقتصادی کشور نمایا شد و فعالیت در این حرقه موردتوجه عموم مردم و سیاست‌گذاران قرار گرفت. به‌دنبال رونق فعالیت‌های معدنکاری، اهمیت حفاری اکتشافی به فعالان این عرصه، مدیران و سیاست‌گذاران این بخش، شناسانده شد. در آن دوره، پیمانکاران اندکی به‌صورت‌تخصصی در حوزه حفاری اکتشافی فعالیت می‌کردند. با رونق گرفتن فعالیت‌های حفاری برای شناسایی ذخایر معدنی، اتحادیه‌خاران غیرنفتی نیز تشکیل شد و آغاز به کار کرد.در تشریح بهروری دستگاه‌های حفاری مورداستفاده در کشور باید تاکید کرد که یک دستگاه حفاری به‌وزن می‌توان ماهانه حداقل هزار متر و در همین سالانه ۱۲هزار متر حفاری اکتشافی انجام داد. در همین حال، به‌ارای فعالیت یک شیفت ۲۴ساعته ماشین حفاری، چنانچه دستگاهی در کار نباشد، ۰.۵ مترمکعب آب و ۸ لیتر گازوئیل مصرف می‌شود. در حال حاضر راندمان دستگاه‌های حفاری مورداستفاده در کشور باتوجه به فرسودگی این تجهیزات یا کیفیت پایین تولید آنها، به‌مراوت پایین‌تر است. هم‌اکنون هر دستگاه حفاری به‌طورمیانگین توان اجرای سالانه ۴ تا ۵ هزار متر حفاری اکتشافی را برعهده دارد. به‌ارای فعالیت یک شیفت ۲۴ساعته ماشین حفاری مورداستفاده در ایران به‌طورمیانگین ۵.۵ مترمکعب آب و ۲۲ لیتر سوخت مصرف می‌شود، بنابراین می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که استفاده از دستگاه‌های قدیمی یا به کیفیت پایین، در نهایت به‌فغ اقتصاد کشور هم نیست. گفتنی است، براساس آمار هرچند در دسترس نیست، مجموعاً تا مهر ۱۴۰۲ برابر ۲۳۰هزار متر حفاری اکتشافی انجام و ۸۰۰ میلیون تن ذخیره جدید شناسایی شده، یعنی ۳ هزار و ۵۵۰ تن ذخیره مس به‌ارای هر یک متر حفاری صورت شده است. به‌این‌ترتیب می‌توان این‌طور ادعا کرد که در حال تقویت و نوسازی تجهیزات حفاری در کشور، ذخیره بیشتری با هزینه کمتری به‌دست می‌آید.ایران در رده کشورهای با ذخایر معدنی قابل‌توجه قرار دارد، بنابراین انتظار می‌رود میزان حفاری اکتشافی در کشور ما از سایر کشورهای معدنی دنیا قابل‌تغییر باشد، اما منتها این انتظار برآورده نمی‌شود، در حال حاضر کشورهای منطقه از جمله عمان در اجرای فعالیت‌های حفاری اکتشافی از ما پیش افتاده‌اند.در کانادا از اکتبر سال ۲۰۲۲ تا اکتبر ۲۰۲۳، از مجموع ۷ میلیون و ۱۲۷ هزار متر حفاری شده است. در استرالیا سالانه ۱۱ میلیون متر حفاری می‌شود. روسیه حداقل سالانه ۴ میلیون متر حفاری اکتشافی دارد. حتی عمان برنامه حفاری سالانه یک میلیون متری را در دستور کار خود دارد. برای براساس آمارهای رسمی سالانه حدود ۹۰۰ هزار متر حفاری انجام می‌دهد.باین‌وجود منتها اقدام موثری برای بهبود حفاری اکتشافی در کشور انجام نمی‌شود، بلکه با اعطای مجوز واردات ماشین‌آلات حفاری به افراد غیرمتخصص، توسعه حفاری اکتشافی مختل و تجاری، نفت، امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و معاونت علمی، چالش‌هایی به‌عنوان مانع در تداوم توسعه این صنعت وجود دارد. در سال‌های ۹۰ و ۹۷ شاهد ۲ شوک نرخ ارزی قابل‌توجه در اقتصاد ایران بودیم که روند فعالیت در بسیاری از صنایع را متاثر ساخت. فعالیت در حوزه حفاری اکتشافی نیز به‌شدت تحت‌تأثیر تنش‌های ارزی است.

۶۸ درصد هزینه‌های حفاری به‌طورمستقیم از طریق واردات تامین می‌شود و در نتیجه به ارز وابسته است. بنابراین با جهش رشد ارز، روند فعالیت در این صنعت ازیر به‌شدت تحت‌تأثیر منفی قرار گرفت. در ادامه با تشدید مشکلات سازمان برنامه و بودجه، شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، شرکت تک ملی صنایع مع ایران و ۳ اقداماتی را برای بهبود فعالیت‌های حفاری در کشور ترتیب دادند، اما در این میان برخی پیمانکاران حفاری از گردونه خارج شدند، اما برای بهبود فعالیت‌های حفاری در کشور کار و رقابت این بخش حذف شدند. در حال حاضر نیز، مشکلات متعددی دیگری در مسیر فعالان این بخش وجود دارد که رفع آنها ضروری برای تداوم تولید در این بخش خواهد بود.

سه‌م در صدی معادن در اقتصاد کشور

عضو اتاق بازرگانی ایران گفت: توان‌مندی‌های علمی در ایجاد زیرساخت‌های مناسب در راستای تحقق رشد اقتصادی معدن موثر است.محضرضا بهرامی چهارشنبه ۱۶ اسفندماه در هشتمین همایش ملی تعامل صنعت و دانشگاه در زنجان با اشاره به اینکه در برنامه هفتم توسعه، رشد ۱۳ درصدی برای بخش معدن دیده شده و در این راستا نیز است زیرساخت‌های توسعه‌ای تامین شود، اظهار کرد: برای اقداماتی می‌تواند بالا باشد به‌طوری‌که سهم معدن در اقتصاد کشور ۳ درصد است.وی با یادآوری اینکه فراهم کردن زیرساخت‌ها از اقتصاد به‌رگیری از توانمندی‌های علمی در اقتصاد معدن حائز اهمیت است، افزود: معادن منابع ملی کشور و ثروت خدادادی هستند و باید با برنامه از این منابع بهره‌برداری کرد و صیانت و‌افعی از این ثروت الهی داشته باشیم. بهرامی با اشاره به ضرورت آموزش مدیران و فعالان اقتصادی و ارتباط دائمی صنعت و دانشگاه، ادامه داد: رشد ۸ درصدی اقتصاد در گرو دانش و آموزش است. وی با تاکید بر اینکه آیندنگردی و آینده‌پژوهی، یادآور شد: اگر نتوانیم خودمان را با شرایط روز رز جمله توسعه هوش مصنوعی تطبیق دهیم، عقب می‌مانیم. صنعت و دانشگاه بایستی در کنار هم قرار گیرند و با هم حرکت کنند.

معدن و صنایع معدنی

دبیر انجمن سنگ آهن گفت: کمبود کشتی و اسکله موضوعات مهمی برای افزایش صادرات است که متولیان امر به آن توجه کافی نداشته‌اند.

براساس اظهارات مدیرکل دفتر پشتیبانی تجاری سازمان توسعه تجارت، ۵۰ درصد محصولات صادراتی ما در حوزه پتروشیمی و خام فروشی است، ۲۵ درصد صادرات در حوزه معدنی، ۱۰ درصد در حوزه کشاورزی است و عملاً ۱۵ درصد صادرات ما به حوزه صنعت مرتبط می‌شود.

سعید عسکرزاده، دبیر انجمن سنگ آهن گفت: به نظر من افزایش صادرات و افزایش درآمد‌های صادراتی صرفاً از تغییر شیوه خاصی حادث خواهد شد. وضعیت صادرات صنایع معدنی به شکلی است که می‌توان گفت تمام یا حداقل بخش اعظمی از بضاعت صادراتی کشور محقق شده است.

افزایش تولید بر ای صادرات، بدون کشتنی و اسکله؟

وی افزود: کمبود کشتنی و اسکله موضوعات مهمی است که متولیان امر به آن توجه کافی نداشته‌اند. فرض بگیریم که میزان تولید ما به بیش از ۱۰۰ میلیون تن برسد. میزان مصرف داخلی نیز با تعریف موضوعاتی همچون نهضت ملی مسکن به حدود ۲۰ میلیون تن افزایش یابد. سوال اساسی من این است که آیا ما توان صادراتی مازاد آن یعنی ۸۰ میلیون تن را داریم؟ مطمئن باشید هیچ کارشناسی به شما جواب مثبت نخواهد داد. چون می‌دانیم که بضاعت کافی برای تأمین کشتی، پهلو دهی آن و بارگیری برای حجم بیشتری از آنچه الان اتفاق می‌افتد، نداریم.

دبیر انجمن سنگ آهن ادامه داد: این مشوق‌ها به شکل غیر قابل باور و به سرعت به دولت برخواهد گشت. حداقل اتفاق، آن است که دولت به میزان ۲۵ درصد در سود این شرک‌تها، تحت قالب مالیات شریک است و از طرف دیگر به هر حال کشتی‌های

عوارض صادراتی ۱۴۰۲، سرانجام در اسفند تصویب شد!

تعیین تکلیف صادرات در دقیقه ۹۰

گروه معدن

هفته گذشته هیات‌دولت نرخ عوارض صادراتی برخی کالاهای خام و نیم‌خام را کاهش داد. بیشترین کاهش به زنجیره فولاد تعلق دارد. بسیاری از فعالان معدنی از عدم‌تغییر یا کاهش محدود این عوارض در سایر محصولات معدنی گلایه‌مند هستند و آن را ناشی از توجه غیرمتوازن دولت به تمامی صنایع می‌دانند. در واقع برخی فعالان حوزه‌های معدنی از قدرت لابی و اثرگذاری بیشتری بر مسئولان برخوردار هستند. در همین حال باید خاطر‌نشان کرد با تصویب دولت، دریافت این عوارض از ابتدای امسال اعمال خواهد شد. عطف به‌ماسبق شدن نیز، زمینه نارضایتی بخش دیگری از فعالان حوزه معدن و صنایع وابسته به آن را فراهم کرده، تا جایی‌که بسیاری از صنعتگران، این تغییر را عامل بروز مشکلات جدی در حوزه تولید عنوان می‌کنند.

بدون تردید این مشکلات برای واحدهای کوچک‌تر به‌مراوت جدی‌تر هستند. البته ناگفته نماند که بسیاری دیگر از فعالان حوزه معدن هم‌راهی دولت برای کاهش عوارض صادراتی را اقدامی سازنده عنوان می‌کنند. هرچند انتظار می‌رود درصد تعیین‌شده برای محصول، به‌طورمترتب و با تکیه بر آمار تولید نیاز داخلی، پایش شود. این مصوبه در راستای تدوین بودجه سال ۱۴۰۲، تدوین شده است و انتظار می‌رود تا پایان امسال ادامه یابد، بنابراین پیش‌بینی می‌شود تعیین عوارض صادراتی در سال آینده نیز به عملگردد آنها را دوباره تحت‌تأثیر منفی قرار دهد. چنانچه سیاست‌گذاران این عوارض را در تعامل با فعالان صنعتی و با تکیه بر شرایط تولید، تعیین کنند، بسیاری از مشکلات حاکم بر حوزه تولید مرتفع خواهد شد.

کاهش عوارض صادرات کالاهای خام و نیمه‌خام هفته گذشته هیات‌دولت نرخ عوارض صادراتی برخی کالاها از جمله محصولات زنجیره فولاد را اصلاح کرد؛ در این راستا معان اول رئیس‌جمهوری، اصلاحیه این مصوبه و جدول نرخ عوارض صادراتی انواع کالاهای خام و نیمه‌خام معدنی را به وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌های مربوطه ابلاغ کرد که براساس آن، نرخ عوارض صادرات کالاهای خام و نیم‌خام کاهش یافته است.

محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهوری، این اصلاحیه و نرخ‌های جدید را به وزارت‌های صنعت، معدن و تجارت، نفت، امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهوری ابلاغ کرد. براساس اصلاح انجام گرفته و آنچه در جدول نرخ‌های صادراتی آمده است، نرخ صادرات سنگ‌آهن مگنتیت و آهن‌اسفنجی بدون تغییر (نسبت به مصوبه تیر اسسال) به‌ترتیب ۲۰

و ۵ درصد تصویب شده است، اما نرخ صادرات سنگ‌آهن هماتیت و گندله سفید آهن برای هر یک ۲درصد در نظر گرفته شده که هر دو ۱۸درصد کاهش داشته‌اند. کنسارتزه سنگ‌آهن با ۱۵درصد کاهش، ۵ درصد و نرخ صادرات بیلک، بلوم و اسلب فولادی با یک درصد تصویب شد. در همین

حالت با تصویب دولت، دریافت این عوارض از ابتدای امسال اعمال خواهد شد.

اصلاحیه دولت منطقی است

مهرداد اکبریان، فعال بخش معدن اظهار کرد: به‌موجب بند (ز) تبصره ۶ ماده‌وحده قانون بودجه سال ۱۴۰۲ که در اسفند سال گذشته تصویب شد، مقرر شد به‌منظور اجرای قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب و توسعه زنجیره ارزش تولید و عبور از خام‌فروشی، صادرات کلیه مواد و محصولات معدنی، صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی معدن و تجارت با هدف تصویب‌نامه هیات‌وزیران راجع به بند (ص) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور منطبق بر قانون جهش تولید دانش‌بنیان در تمام نقاط کشور مشمول مالیات بر درآمد شده و از ابتدای سال ۱۴۰۲، نیم درصد به م‌آخذ ارزش صادراتی این کالاها به‌عنوان عوارض صادراتی افزوده خواهد شد. میزان قطعی این عوارض در دستورالعملی که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت نفت و معاونت علمی فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری ظرف ۲ ماه پس از لازم‌اجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به‌تصویب هیات‌وزیران می‌رسد، تعیین خواهد شد.

اکبریان افزود: مشکل از آنجا آغاز شد که وزارت صنعت، معدن و تجارت، ظرف ۲ ماهی که برای آن مهلت تعیین شده بود، عوارض مواد معدنی را تعیین نکرد. عوارض صادراتی اختصاص یافته به محصولات معدن و صنایع معدنی در اواخر تیر اعلام شد. در همین مدت، فعالان بخش معدن باتوجه به دیرکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت، گمان بردند که وزارت‌خانه نیز در همین ۰.۵ درصد عوارض صادراتی موافق است؛ در نتیجه اقدام به صادرات محصولات خود کردند.

این فعال حوزه سنگ‌آهن گفت: در ادامه با ابلاغ عوارض صادراتی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت و باتوجه به رقم‌های ۴۰ و ۲۰ برابری ۰.۵ درصد نخست تعیین‌شده، همه فعالان بخش معدن، شوکه شدند، چراکه دریافت این عوارض قابل‌توجه از ابتدای سال، به‌منزله تحمیل خسارت‌های جدی به فعالان بخش معدن و صنایع معدنی بود، تا

جایی‌که بسیاری از معادن را به‌ورطه توقف تولید می‌کشد.

اکبریان گفت: با اعتراض فعالان بخش معدن، اجرای این مصوبه موقتا، به‌توقیف افتاد. در همین دوران تعویق، دوباره فعالان بخش معدن اقدام به صادرات محصولات خود کردند. در ادامه شکایات فعالان معدنی به دیوان عدالت اداری راه به‌جایی نبرد و نگرانی فعالان معدنی از وضع عوارض قابل‌توجه صادراتی و تأثیر آن بر تولید، شدت گرفت. معدن‌داران و تجار، توان پرداخت این عوارض صادراتی سنگین را نداشتند. در واقع اجرای مصوبه بخش معدن باالشاره به مصوبه جدید هیات‌دولت عوارض کارشناسی‌شده را تعیین و پیشنهاد داده است، این دستورالعمل جدی توسط هیات‌دولت مصوب و صادر شده و به‌اعتقاد من، اعداد و ارقام منطقی است.

تبعات دیر کرد در تصمیم‌گیری

وی افزود: اتمام دوره اجرای این مصوبه به آخر اسفند ۱۴۰۲ بازمی‌گردد، یعنی دوباره از ابتدای فروردین ۱۴۰۳ با بلاتکلیفی در تعیین عوارض صادراتی روبرو خواهیم بود، بنابراین انتظار می‌رود وزارت صنعت، معدن و تجارت و سیاست‌گذاران از تبعات دیرکرد در تصمیم‌گیری عبرت بگیرند. در واقع انتظار می‌رود این موضوع در نخستین سال ۱۴۰۳، تعیین‌تکلیف شود تا فعالان بخش معدن بتوانند برای ادامه فعالیت خود برنامه‌ریزی کنند.

این فعال بخش معدن گفت: در شرایطی‌که کارشناسان دولت و همچنین فعالان بخش خصوصی، تولیدکنندگان و، هم‌زمان در روند تصمیم‌گیری دخالت مستقیم داشته باشند، می‌توان سیاست صحیحی را اتخاذ کرد و در چنین شرایطی است که عوارض وضع‌شده، قابلیت دفاع خواهد داشت.

رفت‌وپرگشت بسیار طی هفته اخیر، هیات‌دولت فولاد تایر نیست، هر‌ساله طرح‌های متعددی به‌بهره‌برداری می‌رسند و روند تولید و نیاز در این

زنجیره متاثر خواهد شد. وی افزود: در‌حال‌حاضر ظرفیت تولید گندله در زنجیره فولاد به‌مراوت بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود. میزان تولید گندله کشور سالانه ۷ میلیون تن بالاتر از نیاز داخلی برآورد می‌شود که رقم قابل‌توجهی است. چنانچه امکان صادرات این محصول با نرخ رقابتی نباشد، تولیدکنندگان این بخش متضرر خواهند شد. علاوه‌براین، همین تولید مازاد، نرخ گندله را در بازار داخلی سرکوب و ضرر و زیان قابل‌توجهی را به بخش بالادست تحمیل خواهد کرد.اکبریان گفت: اما چنانچه مشکل اثرزی واحدهای آهن‌اسفنجی مرتفع شود و هم‌زمان واحدهای در دست احداث این بخش به‌بهره‌برداری برسد، این مشکل نبود بخش بالادست تحمیل خواهد شد، به‌این‌ترتیب صادرات آهن‌اسفنجی ضروری خواهد بود، در نتیجه شرایط تولید در زنجیره فولاد کشور، یکسان و غیرمتغیر نیست. این روند در سایر زنجیره‌های تولید نیز جریان دارد، بنابراین انتظار می‌رود روند تولید و تجارت در بخش‌های مختلف معدن و صنایع معدنی به‌طورمترتب پایش شود. اکبریان گفت: امید می‌رود اعداد و ارقام پیشین‌های برای سال ۱۴۰۳، از عوارض امسال بیشتر نباشد، چراکه دوباره همین مشکلات و نگرانی‌ها تکرار خواهد شد. این فعال حوزه معدن گفت: حاشیه سود در حوزه معدن و صنایع معدنی در سال‌های اخیر به‌شدت کاهش یافته، در نتیجه از توان فعالان این بخش نیز به‌شدت کاسته شده، واقع انتظار می‌رود این موضوع در نخستین سال ۱۴۰۳، تعیین‌تکلیف شود تا فعالان بخش معدن بتوانند برای ادامه فعالیت خود برنامه‌ریزی کنند.

واحدهای معدنی، در آستانه تعطیلی

حسین حسینیقلی، فعال صنعت سرب و روی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در تیر اسسال، شاهد وضع عوارض صادراتی از سوی دولت بر مواد معدنی بودیم. این اقدام غیرقانونی مورداعتراض فعالان بخش معدن و صنایع‌معدنی قرار گرفت. بنابراین دولت نیز شکایات فعالان بخش معدن از این مصوبه به دیوان عدالت اداری، زمینه توقف این دستورالعمل به‌طورموقت صادر شد و در نهایت با رفت‌وپرگشت بسیار طی هفته اخیر، هیات‌دولت فولاد تایر نیست، هر‌ساله طرح‌های متعددی در این مصوبه جدید، نرخ عوارض کاهش یافته

خریداری شده جزو سرمایه‌های ماندگار کشور است. اما در ارتباط با میزان ارزآوری، صرفاً عامل کاهش یا افزایش نرخ جهانی فولاد را نباید به عنوان عامل اصلی دانست، چرا که این موضوع بحثی با منشأ خارجی است و نهادهای داخل کشور تأثیر چندانی در آن ندارند.

وی تکمیل کرد: اگر صرفاً این عامل به عنوان عامل اصلی تلقی شود، قاعدتاً هیچ راه حلی برای افزایش ارزآوری نخواهیم داشت. حال آنکه موضوعات دیگری نیز هستند که می‌توان برای بهبود آنها برنامه‌ریزی کرد. به عنوان مثال ورود دولت به تحریک تقاضای خارجی و انجام توافقات بین‌المللی با کشورهای دوست، مبنی بر کاهش هزینه تمام شده صادرات و همچنین ایجاد بازارهای مناسب در کشورهای نزدیک و همسایه و حتی کسب سهم مناسب از بازار فولادهای آلایزی و با ارزش افزوده بالا قابل انجام است.

عوارض صادراتی ۱۴۰۲، سرانجام در اسفند تصویب شد!

تعیین تکلیف صادرات در دقیقه ۹۰

است، اما همچنان با خواسته ما، تفاوت بسیاری وجود دارد.

کم‌لطفی دولت به برخی صنایع

وی افزود: کاهش نرخ عوارض صادراتی در همه محصولات معدنی، لحاظ نشده است. کم‌ایتنکه عوارض کنسارتزه سرب سولفیدی از ۵ به ۲ درصد افزایش یافته، گویا دولت در تعدیل نرخ عوارض صادراتی نسبت به برخی صنایع، کم‌لطف‌تر بوده است. حسینیقلی دریافت این عوارض از ابتدای امسال را به‌منزله تحمیل فشار مضاعف برای فعالان بخش معدن و صنایع معدنی عنوان کرد و گفت: فعالیت در بخش معدن و صنایع وابسته به آن در سال‌های اخیر با مشکلات متعددی روبرو بوده و در عمل از میزان سودآوری در بسیاری از صنایع کاسته شده است. بسیاری از معادن تحت‌تأثیر مشکلات اقتصادی در آستانه توقف تولید قرار گرفته‌اند.

این واحدهای معدنی توان تحمل فشار بیشتر را ندارند. در واقع اعمال چنین محدودیت‌هایی در عمل صادرات و به‌دنبال آن، تولید را در این بخش تحت‌تأثیر منفی قرار خواهد دهد. این فعال معدنی گفت: صادرات راهکاری برای تداوم تولید، توسعه و همچنین رونق اقتصادی کشور است. در سایه صادرات شاهد ارزآوری گسترده برای کشور خواهیم بود، بنابراین انتظار می‌رود صادرات تقویت و تشویق شود، بنابراین با وضع عوارض یا سایر ممنوعیت‌ها جلوی آن گرفته شد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که میزان تولید بسیاری از مواد معدنی بیش از نیاز بازار داخلی است، در نتیجه صادرات تنها راه برای تداوم تولید خواهد بود.

حسینیقلی به صمت گفت: وضع عوارض صادراتی روی محصولات خام و نیمه‌خام، اشاره و اظهار کرد: در یکی از مواد بودجه سال ۱۴۰۲، مقرر شد عوارض صادراتی ۰.۵ درصد از سوی دولت تعیین و به صورت عملی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری اختصاص یابد، در واقع انتظار می‌رفت این عوارض زمینه توسعه عملگردد شرکت‌های دانش‌بنیان را فراهم کند، اما در ادامه دولت سقف ۰.۵ درصدی عوارض را کنار گذاشت و به این موضوع به‌چشم‌دیرچاهی برای درآمدزایی و تأمین بودجه نگرست.

در نهایت این اقدام به تعطیلی بسیاری از واحدهای کوچک و متوسط و نابودی فعالان بخش خصوصی، منتهی خواهد شد.

کلام آخر

وضع عوارض صادراتی روی محصولات بخش معدن و صنایع معدنی در ماه‌های گذشته خیرساز شد و تنش قابل‌توجهی را به روند تولید و تجارت این حوزه تحمیل کرد.

در دوازدهمین ماه امسال و با تأخیر زیادی به یک سیه‌پاله، رونده عوارض صادراتی بسته شد، اما یک‌یری نماند، که با شروع سال جدید، تعیین عوارض صادراتی در سال ۱۴۰۳ دوباره به چالش جدید بدل شود.

این در حالی است که انتظار می‌رود برنامه تولید و تجارت از قبل مشخص باشد تا فعالان حوزه معدن و صنایع معدنی بتوانند برای روند فعالیت خود برنامه‌ریزی کنند. به‌پایان‌دیگر در شرایطی که یک مصوبه با تأخیر ۱۲ ماهه به‌نتیجه می‌رسد، عملگردد فعالان حوزه تولید، به‌شدت تحت‌تأثیر منفی قرار خواهد گرفت.

فلزات در مدار صعود

چین در حالی در مقابل بهبود سریع اقتصاد خود مقاومت می‌کند که روز چهارشنبه شاخص دلار در کانال کاهشی قرار گرفت و از این‌رو کامودیتی‌هایی همچون نفت، مس، آلومینیوم و سایر فلزات اساسی در مسیر صعود نرخ قرار دارند. در این شرایط در حالی که طلا در بازار جهانی چشم‌انتظار برگراری نشست فدرال‌رزرو است، نوسان نرخ محدودی را در رکورد قیمتی تاریخی خود به ثبت رساند.نبود اقدامات محرک از طرف چین به‌عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده کامودیتی‌ها در دنیا، سرمایه‌گذاران و فعالان صنعتی را نگران کرده است. از این‌زه هدف‌گذاری‌های جدید اقتصادی در کشور بهیچ‌حال، تأثیر مثبتی از حد و ضعف یوان، تمایلی به بهبود سریع اقتصاد ندارند که این موضوع می‌تواند ایندازه بوده است. از طرفی نبود محرک قوی از جانب چین تحت‌تأثیر جدی قرار دهد.شاخص برنت پس از کاهشی که طی دو روز گذشته داشت، روز چهارشنبه روند افزایشی را در پیش گرفت و در کانال ۸۲دلار به ازای هر بشکه باقی ماند. این شرایط در حالی رخ داده که کاهش تقاضا در مقابل افت تولید اوپک‌پلاس بیش از حد انتظار بوده است. از طرفی نبود محرک قوی از جانب چین به‌عنوان بزرگ‌ترین واردکننده نفت‌خام در جهان یکی از عوامل موثر بر کاهش نرخ برنت بوده است. در همین حال، تولید داوطلبانه نفت بزرگ نفت همچون عربستان، روسیه، عراق و امارات کاهش تولید داوطلبانه نفت خود را تا ماهه دوم تمدید کردند.

مجموعی خطرات ژئولیتیک جاری در خاورمیانه به حمایت از قیمت نفت ادامه داد. در آستانه حضور جروم پاول، رئیس فدرال‌رزرو در برابر کنگره آمریکا در روزهای چهارشنبه و پنج‌شنبه -جایی که او می‌تواند سرنخ‌هایی در مورد زیان‌مندی و مقیاس کاهش نرخ بهره در سال‌جاری ارائه دهد- قیمت طلا به‌عنوان یکی دیگر از کامودیتی‌ها روز چهارشنبه در کانال ۱۲۰هزار و ۱۲۰دلار در هر اونس نوسان محدودی داشت.

توسعه به صورت واقعی در فولاد هرزگان جریان دارد

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفت: پروژه‌های توسعه‌ای بسیاری در فولاد هرزگان در حال احداث است و توسعه به معنای واقعی در این شرکت جریان دارد. بهرام سبحانی در حاشیه بازدید اعضای هیئت مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران از طرح‌های توسعه‌ای فولاد هرزگان در گفت‌وگو با خبرنگار روابط عمومی بیان کرد: امسال در یک فصل دو بار توفیق بازدید از فولاد هرزگان نصیب ما شد. آخرین بازدیدی که دو ماه قبل از فولاد هرزگان داشتیم، طرح‌های توسعه‌ای بسیاری در این شرکت در حال احداث بود. معنی توسعه را در این شرکت می‌توان دید و توسعه به صورت واقعی در آن جریان دارد. رشد و توسعه در آن به وضوح قابل مشاهده است. این اتفاق جای خوشحالی دارد که هم موجب ایجاد اشتغال می‌شود و هم موجبات توسعه اقتصادی را فراهم می‌کند.وی افزود: فولاد هرزگان در حوزه توسعه بسیار خوب پیش می‌رود. این شرکت در حال حاضر یک مگامدول احیا مستقیم ۱.۷ میلیون تنی را در داخل مجموعه در دست اجرا دارد و طبق برنامه پایش می‌رود. انتظار داریم این پروژه تا پایان سال آینده به بهره‌برداری برسد و شاهد پایان نصب و شروع تست‌های سرد باشیم. پروژه مهم دیگر این شرکت که خارج از آن قرار دارد، احیا مستقیم ۱.۷ میلیون تن ستاره سیسیم است که این پروژه نیز مطابق با برنامه پیش می‌رود. امیدوار هستیم مانعی برای اجرای این پروژه‌ها از‌جمله تأمین مالی و تأمین تجهیزات وارداتی وجود نداشته باشد و هر دو پروژه طبق برنامه خود به بهره‌برداری برسند.

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران اضافه کرد: با بهره‌برداری از پروژه‌های در دست اقدام فولاد هرزگان بیش از سه میلیون تن به ظرفیت تولید آهن اسفنجی این شرکت اضافه می‌شود. این موضوع باعث می‌شود با وجود پروژه‌های فولادسازی و نورد گرم که فولاد هرزگان در پایین‌دست اجرا خواهد کرد، توازن تأمین مواد اولیه

مدیرعامل نیومونت، معدن‌کار بزرگ آمریکایی از وضعیت حاکم بر بخش معدن گلایه دارد. تام پالمر با اشاره به فشار تحولات جهانی بر بخش معدن یادآوری کرد: رابطه اجتماع و معدن، جامعه، تحولات معدن‌کاری هوشمند و نیز مقوله ژئوپلیتیک اثر بزرگی بر معدن‌کاران جهان گذاشته‌است. نیومونت در حال پایش سه روند بزرگی است که اگر کنترل نشود، اثراتی بارز و فرابخش‌ری بر آتیه سرمایه‌گذاری‌ها خواهد داشت. در عین‌حال این فضا می‌تواند جمعیت شده و در نتیجه تعامل و تقویت عملکرد، روند روبه‌رشدی را در بخش صنعت به‌وجود آورد.به عقیده پالمر این کلان‌روندها به ترتیب شامل جامعه و سرمایه‌گذاران، پیشرفت‌های تکنولوژیکی و اشفگی‌های ژئوپلیتیکی است که همگی بر مهارت مدیریتی او تنظیم شده‌اند.پالمر نکته جالب دیگری نیز گفته است: «شدت و سرعت این کلان‌روندهای جهانی آفت‌در گسترده و مخرب است که اگر

سچالش اساسی پیش روی معادن جهان

به‌عنوان یک صنعت در مسیر سازگاری به اندازه کافی چابک نباشید یا رهبری مناسبی نداشته باشید، خطر از دست‌دادن کسب‌وکار اِیدا دور از ذهن نیست.»وی تأکید کرد که این روندها قیلا بر صنعت معدن تأثیر گذاشته و در آینده نیز ادامه خواهد داشت.ا. گفته است: «عدم‌انجام این کارها بنگاه‌های معدنی را بی‌سکان کرده و در دام این امواج جزر و مدی رها می‌کند. باید تغییر در جامعه، فناوری و ژئوپلیتیک را پذیرفت و با آن‌ها سازگار شد.» پالمر ضمن یادآوری اهمیت ارتقای ایمنی و نیز رفع تبعیض جنسی، نژادپرستی و آزار و اذیت در معادن گفت: در جبهه فناوری، شتاب سریع تغییرات فناوری پیشرفته، به‌ویژه در زمینه‌هایی مانند هوش‌مصنوعی (AI) و برنامه نویسی، معادن و کل اقتصاد را نیازمند تعادل بخشی بین فناوری‌های تحول‌آفرین و خرد انسانی کرده است. به گفته پالمر، تقاضای فزاینده‌ای برای پاسخگویی و تصمیم‌گیری مبتنی بر

پایانی بر یک آرزوی دیرین

مهدی نجفی

هندوستان به‌عنوان دومین تولیدکننده بزرگ فولاد جهان چه برنامه‌ای برای پاکسازی صنایع داخلی خود از آلاینده‌های زیست محیطی دارد؟ دو گزارش که اخیراً در این‌خصوص ترجمه شده‌اند، نشان از اقدامات جدی هند برای توسعه مفاهیم اقتصاد سبز در صنایع فولاد این کشور دارد. تانا به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده این کشور یک نقشه‌راه (Roadmap) طراحی‌کرده و در حال عملیاتی‌کردن آن است.

از سوی دیگر، دولت هند طرحی جامع در دست اجرا دارد که در دو اوق زمانی ۲۰۵۰ و ۲۰۷۰ بر پاکسازی صنایع فولاد و زنجیره این صنعت از کربن تمرکز دارد. دلیل این موضوع واضح و مبرهن است. بخش جهانی فولاد به‌سرعت در حال تغییر است. بیش از ۳۰درصد از شرکت‌های فولادی (بر اساس تولید) اهداف کربن خالص صفر دارند که نسبت به صفر درصد کمتر از ۳ سال‌قبل نرخ بسیار (بر اساس تولید ناخالص داخلی) اهداف خالص صفر کربن را در سطح ملی طراحی و در دستور کار قرار داده‌اند.

به گزارش دنیای معدن، شواهد موجود نشان می‌دهد دولت‌های توسعه‌گرا به‌سرعت در حال حرکت در این مسیر بوده و برای ایجاد زمینه‌هاش رقابت‌پذیری و بازیگری مداوم در این صنعت تلاش می‌کنند. این کشورها تأکید دارند برای محافظت از بخش‌های داخلی فولاد در دوران گذار باید ضمن توجه به پیشنهادهای تنظیم سطح انتشار کربن و تعهد به استانداردسازی در این‌خصوص، باید از ساختار تولید خود در مقابل تحولات حفاظت‌کرده و سرمایه‌گذاری‌های کلان از انرژی‌های سبلی دور کنند. چنین رویکردی برای این هند که به مصرف بالای زغال‌سنگ و نفت وابسته است، ریسک‌های بسیاری دارد. همین وضعیت نیز بخش فولاد هند را بر سر یک دوراهی قرار می‌دهد. برای ادامه رقابت در سطح جهانی، افزایش صادرات به طیف وسیعی از بازارها، حمایت از تولیدکننده داخلی و کاهش شدید انتشار گازهای گلخانه‌ای حیاتی است. این یعنی هدایت صنعت فولاد هند به‌طور هم‌زمان نیاز به تسریع استقرار فناوری‌های کم‌آلایند در راستای تحقق ایده کربن صفر گامی‌های اول است. با استفاده از تا‌خریداران فولاد هند در بخش‌های ساختمانی، خودروسازی و محصولات فلزی، اعم از دولتی و خصوصی، هم‌چنان به صنایع این کشور متصل بمانند و از آن سطح اشتغال و تولید این صنعت برای حفظ حجم اقتصاد این کشور بالا بماند. نقشه‌راه هند برای این‌مهم به این‌تردیدها

پاسخ‌داده و ضمن تأکید بر کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در این صنعت تا سال ۲۰۷۰، قصد دارد این تحول را با شیویی کند پیش‌برد. این یعنی قرار است آن دسته از بخش‌هایی که کمتر در معرض تجارت بین‌المللی هستند به کمک بخش فولاد آمده و خرید محصولات پرکربن را ادامه دهند و آن دسته از صنایعی که چنین امکانی را ندارند نیز به سمت واحدهای کم کربن و پاک‌تر سوق پیدا کنند.

■ **تعویق فولاد پاک تا ۲۰۷۰**

هند به‌خوبی از خطرات محدودشدن صادرات فولاد و فشار به صنایع داخلی آگاه است و در عین‌حال به اهمیت ارتقای توانایی بنگاه‌های فولادی این کشور در پیشروی به سمت توسعه محصولات پاک و استقرار فناوری فولادسازی کم‌آلایند واقف است. نقشه‌راه هند نشان می‌دهد این جراحی آسان نخواهد بود، زیرا مقیاس انرژی تجدیدپذیر موردنیاز برای این صنعت بالاست، ضمن اینکه سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نیازمند هیدروژن بسیار سنگین بوده و مانع اصلی رسیدن به کربن صفر خالص در این کشور است.

سند هند که با کمک گروه مشاوره «تری» (TERI) در فاصله ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ تهیه شده، تأکید دارد برای رویارویی با این چالش، این بخش نیاز به اتخاذ تصمیمات جسورانه در مورد فناوری‌های جدید، ایجاد سریع زیرساخت‌های توانمند، با حمایت داخلی و تامین مالی بین‌المللی دارد؛ کاری که اگر به‌درستی انجام شود، در نهایت یک بخش فولاد رقابتی را برای هند در سطح جهانی ایجاد خواهد کرد و به جاه طلی‌های هند

برای تبدیل‌شدن به سومین اقتصاد بزرگ جهان رنگ و لعاب می‌بخشد. این یک موضوع ساده و پیش‌یافتاده نیست و به شاهرگ اقتصاد هند وصل است.

بخش فولاد نقش مهمی در اقتصاد هند ایفا می‌کند و از دیرباز یکی از ستون‌های اصلی توسعه صنعتی هند بوده‌است. فولاد به‌عنوان یک ماده‌حیاتی برای بخش‌های مختلف، نقش مهمی در کمک به هند برای حمایت از زیرساخت‌هایی که رشد اقتصادی را تسهیل می‌کند، دارد، در واقع تولید مسکن که شهرنشینی را پیش‌می‌برد، با ساخت ماشین‌آلات و ابزارهایی که صنعتی‌شدن را بنابراین انتظار می‌رود این بخش نه‌تنها کوچک نشود که در دهه‌های آینده رشد قابل‌توجهی را تجربه کند تا این خواسته‌ها را برآورده کند. آن‌سو، اگر هند بخواهد همچنان رهبری خود را در زمینه تغییرات آب‌وهوایی نشان دهد و صنعت فولاد هند را در روند جهانی کربن صفر اقت گزند تغییرات حفظ کند، باید استراتژی

بلندپروازانه خود برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در عملیاتی‌سازی. با انجام این کار، هند می‌تواند پیشگام مدل «صنعتی‌سازی بدون کربن سازی» باشد و سرمشق اقتصادهای نوظهور در سراسر جهان شود.برای مینا برنامه راهبردی فولاد هند در دو اوق ۲۰۲۳-۲۰۲۰ یعنی این کوتاه‌مدت و اوق بلندمدت درصدد این مهم است که اقتصاد هند صنعتی، اما پاک شود، رویکردی که نیازمند اقداماتی برای به حداکثر رساندن کربای

صنعت به‌ویژه با زاویه انرژی است. افزایش استفاده از ضایعات، تعیین استانداردهای جدید برای تولید محصول سبز، توسعه اهداف عالی برای لجستیک و تدارکات در دو بخش عمومی و خصوصی، درکنار ساخت کارخانه‌هایی در مقیاس تجاری از اقدامات اساسی مدنظر هند برای عملیاتی‌کردن اهداف طبق برنامه ۲۰۳۰-۲۰۲۰ است. در درازمدت، اما وضعیت متفاوت است. در این اوق لازم است فعالیت صنعت فولاد در چارچوب سیاسی جامع‌تر متحول شود. تحولی که از یک‌سو به تغییر گسترده در بازار و جنس تولید صنعتی هند با استفاده از فولاد سبز کمک کرده و از دیگر سو با حمایت از سیاست حذف تدریجی کارخانه‌های آلاینده، حمایت از نیروگاه‌های جدید، کارخانه‌های مدرن و صنایع به روز را تحریک کرده

می‌کند.سند جامع‌فولاد هند تأکید دارد، حمایت از توسعه فناوری راهبردی‌ترین مساله در تحقق اهداف ۲۰۳۰ و ۲۰۷۰-۲۰۲۰ صنعت فولاد هندوستان است. ظرفیت‌سازی برای معرفی آخرین فناوری‌ها به بازار هند که از طریق مشارک‌های موجود با کشورهای توسعه‌یافته تسهیل می‌شود به این مهم کمک اساسی خواهد کرد. علاوه‌بر این، همکاری در طراحی سیاست‌های توسعه بازار، در زمینه استانداردهای محصول سبز و ارتقای لجستیکی، می‌تواند به اطمینان سیاستگذاران برابری ارتقای صنعت فولاد هند در بازار جهانی فولاد و گذار موفق به تولید با سطح اندک آلودگی کمک کند. امروز و آینده صنعت فولاد هندوستان هند در حال‌حاضر دومین تولیدکننده بزرگ

بین‌الملل

ارزش‌ها در جبهه اجتماعی وجود دارد.

او گفت: «بخش معدن باید این خواسته‌ها را برآورده کند و از آن فراتر رود تا همچنان در سطح مناسب باقی‌بماند.»

در بحث تحولات ژئوپلیتیکی نیز باید از تغییرات جمعیتی داخلی، مهاجرت، قلیبی‌شدن سیاسی و اضطراب اقتصادی آگاهی داشت چراکه این موارد بر دولت‌ها و روابط بین‌الملل تأثیر می‌گذارد و کاوش، سرمایه‌گذاری و معدن‌کاری را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد، بنابراین برای شرکت‌های معدنی بسیار مهم است که روندهای ژئوپلیتیکی را دنبال کنند و با دولت‌ها و سهامداران به‌طور شفاف و حساب‌شده تعامل داشته باشند. پالمر در نهایت گفت: حاکمیت و مسوولیت‌پذیری مبتنی بر ارزش‌ها می‌تواند به ایجاد ثبات و اطمینان در محیط‌های معدنی کمک کند.

فولاد جهان و دومین مصرف‌کننده فولاد در جهان است. صنعت فولاد در هند در مقایسه با سایر کشورها وضعیتی نسبتاً ناهمگون دارد و با طیف وسیعی از زیرساخت‌ها توسعه یافته‌است. کارخانه‌هایی با اندازه‌های مختلف به فولادسازی در زنجیره پرداخته و محصولات اولیه و ثانویه را تولید می‌کنند.

همچنین چندین فناوری مختلف در حال‌حاضر به شکل هم‌زمان درمیان واحدهای صنعتی فولادساز این کشور مورداستفاده قرار می‌گیرد؛ در واقع فناوری ساخت فولاد در واحدهای این کشور از انواع کوره‌بلند، کوره‌اکسیژن پایه (BF-BOF)، تولید مبتنی بر زغال‌سنگ (DR، DR) مبتنی بر گاز، کوره القایی الکتریکی (EIF) و کوره قوس الکتریکی (EAF) را تشکیل می‌دهد. البته شواهد موجود نشان از غلبه فناوری کوره‌بلند داشته و از سهم روبه‌رشد تولید فولاد با این روش بر دیگر فناوری‌ها حکایت دارد. بعد از این فناوری که در بین صنعتگران هندی ارجح است و بیشتر ظرفیت‌های جدید را نیز شامل می‌شود، دو شیوه قوس الکتریکی و القایی تقریباً سهم مساوی از باقی‌مانده بازار را در اختیار دارند.

در این بین استفاده از فرآیندهای احیالی مستقیم مبتنی بر زغال‌سنگ در بخش فولاد هند منحصربه‌فرد است. این فرآیند عمدتاً در تانسیتا کوچک‌تر برای پاسخگویی به تقاضای فولاد محلی انجام‌گرفته و بر خلاف واحدهای صادرات محور، عمدۀ محصول تولیدی این بخش در بازار داخلی هند و برای مصارف غیرصنعتی استفاده می‌شود. دلیل توجه به این فناوری در دسترس‌بودن ذخایر زغال‌سنگ ارزان و در درون کشور است، ویزه اینکه فقدان منابع کافی گاز طبیعی داخلی در کنار نبود زیرساخت‌های صنعتی تولید کک باکیفیت کافی موجب‌شده تا این روش‌ها مورداستفاده کارگاه‌های فولادسازی هند باشند. معضل بزرگ هند در بخش فولاد استفاده از کوره‌های القایی همراه با انواع احیای مستقیم است که وقتی بر پایه زغال‌سنگ طراحی و اجرا می‌شوند اغلب به تولید باکیفیت پایین منجر می‌گردند، ضمن اینکه فسفر باقی‌مانده برحلاف روش قوس الکتریکی‌ها حذف نشده و اثرات زیست‌محیطی دارد. بهبود کیفیت فولاد از این مسیر نیازمند یک مرحله پالایش اضافی با استفاده از سهم بالاتر از ضایعات باکیفیت خالص است که همین عامل هزینه نهایی محصول را افزایش می‌دهد.این یکی از دلایلی است که احتمالاً مانع ادامه کاهش سهم بازار این نسخه از تولید فولاد در هند بوده و تمرکز ظرفیت سازی‌های جدید در صنعت فولاد این کشور را روی روش‌های مبتنی بر فناوری‌های کوره‌بلند و قوس الکتریکی برقرار می‌کند.

چالش‌های پیش روی سولفات منگنز

مدیر بازاریابی شرکت «Manganese Metal Company» در این‌رابطه تصریح کرد: برای تولید منگنز ورقه‌ای با خلوص ۹۹٫۷ درصد باید ماده سلنیوم از آن جدا شود. با این حال، جداسازی سلنیوم فرآیندی بسیار دشوار است و اگر این کار انجام نشود، خطراتی را به همراه خواهد داشت. فریزر در ادامه بر این مسئله تأکید کرد که اگر از سولفات منگنز برای تولید باتری خودروهای الکتریکی استفاده شود، حتی مقادیر بسیار کمی می‌تواند مشکلات فنی و ایمنی قابل‌توجهی مانند اتصال کوتاه ایجاد کند.در همین رابطه شرکت «Euro Manganese» که در دنبال تولید فلز بدون سلنیوم در واحد تولید «Chvaletic» خود در جمهوری چک است، گزارش‌هایی وجود دارد مبنی بر اینکه برخی از مصرف‌کنندگان سولفات منگنز، از مصرف مواد حاوی سلنیوم برای تولید باتری‌ها در ابعاد کوچک استقبال می‌کنند اما تعداد آن‌ها زیاد نیست. هر فرآورده منگنزی حاوی سلنیوم نیز به یک مرحله فرآوری اضافی برای حذف سلنیوم دارد و بعد از آن در یک واحد با برچسب ضایعات خطرناک نگهداری می‌شود که این امر موجب افزایش هزینه‌های تولید خواهد‌شد.منگنز ورقه‌ای، روش غالب تولید سولفات منگنز است اما همیشه فرآیند فرآوری آن به درستی باعث شده است برخی به استفاده از فلز یا سنگ معدن منگنز به عنوان ماده اولیه روی آورند. ناد‌ظار نشان کرد: استفاده از روش غالب منگنز ورقه‌ای به منظور محلول‌کردن و متبلور ساختن منگنز انجام می‌شود اما همیشه فرآیند فرآوری آن به درستی انجام نمی‌پذیرد. در حال حاضر از سنگ معدن به عنوان روش اصلی تولید سولفات به دلیل هزینه کمتر آن استفاده می‌شود. با توجه به اینکه مصرف فولاد همچنان بخش عمده‌ای از حجم تقاضای کلی برای این ماده را تشکیل می‌دهد، قیمت منگنز ورقه‌ای تا حد زیادی تحت تأثیر چنین تحولاتی قرار نمی‌گیرد.

در عوض، نوسانات قیمت فلز منگنز، معمولاً با عوامل روند عرضه مرتبط است. این افزایش قیمت در کشور سلنیوم در ارتباط با روند عرضه و کاهش مقدار تولید در میان مراکز اصلی تولید برای کمک به تحقق اهداف زیست‌محیطی اتفاق افتاد. از سوی دیگر، نوسانات قیمت منگنز ورقه‌ای به شدت قیمت سولفات منگنز را تحت تأثیر قرار داد.

● ۱۹ اسفند ۱۴۰۲ ● ۲۸ شعبان ۱۴۴۵ ● ۹ مارس ۲۰۲۴ شنبه
● سال ششم ● شماره ۱۲۶۹

روزنامه معدن

برمدار جهان

غول‌های منگنز جهان

منگنز، فلزی کلیدی در صنایع متالورژیکی در تولید فولاد و چدن است. روند تولید جهانی این محصول طی سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ (غیر از سال ۲۰۲۰ به دلیل محدودیت‌های همه‌گیری کرونا) صعودی بود.

مجموع تولید جهانی منگنز در سال ۲۰۲۲، حدود ۲۰ میلیون تن منگنز محتوی بوده است. آفریقای جنوبی و استرالیا با در اختیار داشتن بزرگ‌ترین معادن منگنز جهان، با میانگین تولید به ترتیب ۶ میلیون و ۱٫۰۶ هزار تن و سه میلیون و ۲۴۰ هزار تن منگنز محتوی، رتبه‌های اول و دوم تولید منگنز را طی سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ به خود اختصاص داده‌اند.

به ترتیب گابن، چین و غنا از جمله تولیدکنندگان عمده منگنز پس از آفریقای جنوبی و استرالیا در دنیا به‌شمار می‌آیند.

منگنز (Mn) فلزی به رنگ خاکستری و معمولاً در مجاورت آهن موجود است.

این فلز در قالب اکسید، کربنات و سیلیکات در طبیعت وجود دارد و به صورت آزاد در طبیعت یافت نمی‌شود. کانی اصلی منگنز، بیرولوزیت نام دارد؛ منگنز از معادن موجود در نقاط مختلف دنیا به دست می‌آید.

همچنین این فلز در کشف اقیانوس‌ها به صورت توده‌هایی بزرگ از سنگ معدنی فلزی وجود دارد اما به علت مشکلات زیاد در فرآیند استخراج، تأمین منگنز از اقیانوس انجام نمی‌شود. این فلز بسیار سخت و شکننده است؛ نقطه ذوب بسیار بالایی دارد و به راحتی اکسید می‌شود. همچنین به عنوان عامل آلیاسازی در بسیاری از صنایع به ویژه در صنایع فولادسازی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

منگنز، دوازدهمین عنصر رایج در پوسته زمین است و در عصر حجر از اکسید منگنز برای نقاشی روی دیوارها استفاده می‌شد. رومیان باستان، سلاح‌های خود را از آلیاژهای استیل حاوی منگنز می‌ساختند. منگنز در مصر نیز در صنعت شیشه‌سازی کاربرد داشته است.

همچنین منگنز عنصری ضروری در بدن تمام موجودات زنده است.

منگنز این قابلیت را دارد که در مجاور اکسیژن بسوزد ودر شرایط عادی با آب واکنش نشان نمی‌دهد. همچنین به راحتی در محلول‌های اسیدی حل می‌شود.

منگنز در صنعت به دلیل دارا بودن خواص فیزیکی و شیمیایی خوب و صرفه اقتصادی، به عنوان فلزی راهبردی در صنایع متالورژیکی و شیمیایی مورد استفاده قرار می‌گیرد. حدود ۹۰ درصد ذخایر این فلز در صنایع متالورژیکی جهت تولید آلیاژهای آهنی، تولید فولاد زنگ‌نزن و تولید چدن مورد استفاده قرار می‌گیرد. از جمله کاربردهای شیمیایی منگنز می‌توان به تولید کودهای شیمیایی، باتری‌های سلول خشک، رنگ‌سازی در آجر، لعاب دادن کاشی و سرامیک اشاره کرد. مهم‌ترین کاربرد منگنز، صنعت فولاد و به ویژه تولید فولاد زنگ‌نزن است. منگنز، استحکام و مقاومت به ضربه در فولاد را افزایش می‌دهد و در عین حال شکل‌دهی و چقرمگی فولاد را بهبود بخشیده و جوشکاری را آسان‌تر می‌کند. همچنین باعث بهبود ثبات رنگ در تولید فولاد زنگ‌زدگی، قابلیت ماشین‌کاری بهتر، بهبود کیفیت نورد و آهن‌گری فولاد و بهبود سطح فولاد می‌شود. فولادی که حاوی یک درصد منگنز باشد، از استحکام و مقاومت به سایش بالایی برخوردار است. همچنین فولاد حاوی ۱۲ درصد منگنز، با استحکام و چقرمگی بسیار بالا و ضایعت‌زدگت در خطوط راه آهن، گاو صندوق، لوله تنگن و میله‌های زندان استفاده می‌شود.

بر اساس گزارش سازمان زمین‌شناسی آمریکا (USGS)، کل ذخایر معدنی منگنز در سال ۲۰۲۲، یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون تن منگنز محتوی است. آفریقای جنوبی با در اختیار داشتن ۴۲ درصد از ذخایر منگنز جهان، بیشترین آفریقای جنوبی، استرالیا و برزیل با ۱۸ درصد از سهم ذخایر منگنز دنیا، در رتبه دوم کشورهای دارای ذخایر منگنز قرار دارند؛ همچنین اوکراین با برخورداری از ۹ درصد و گابن ۴ درصد از ذخایر منگنز در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

در سال ۲۰۱۸، مجموعاً ۱۸ میلیون تن منگنز محتوی تولید شد. تولید فولاد، یکی از عمده‌ترین زمینه‌های استفاده از منگنز است. با توجه به پیشرفت مداوم صنایع فولادی و و افزایش تقاضا برای منگنز، بازار این محصول تقریباً به صورت مداوم در حال بزرگ‌تر شدن بوده و این موضوع تولید بیشتر برای پاسخگویی به نیاز روزافزون بازار را به همراه داشته است. توجه به روند تجارت این محصول در جهان و افزایش قابل‌توجه صادرات از کشورهای عمده تولیدکننده به بازارهای مصرف مهم مانند چین، موید این موضوع است.

در سال ۲۰۲۰ با همه‌گیری کرونا و ایجاد محدودیت‌هایی در استخراج معادن و کاهش تولید فولاد، تولید منگنز نسبت به سال ۲۰۱۹ حدود ۳ درصد کاهش یافت. در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ با افزایش تولید جهانی فولاد، تولید جهانی منگنز نیز افزایش یافت و به ۲۰ میلیون تن منگنز محتوی تا پایان سال ۲۰۲۲ رسید.

در رتبه‌های بعدی به ترتیب کشورهای گابن با سهم ۱۶ درصدی از تولیدات جهانی و میانگین تولید سه میلیون و ۱۴۰ هزار تن منگنز محتوی، چین با سهم ۷ درصد از تولیدات جهانی و میانگین تولید یک میلیون و ۳۳۸ هزار تن منگنز محتوی، غنا با سهم ۵ درصد از تولیدات جهان و میانگین تولید یک میلیون و ۴۶ هزار تن منگنز محتوی در بازه زمانی سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ قرار دارند. همچنین سایر عمده‌ترین واردکننده منگنز با اختصاص ۶۴ درصد از واردات جهانی این محصول، به‌شمار می‌آید. نتیجه اینکه در توزیع جهانی بازار منگنز، در سمت عرضه عامل تعیین‌کننده میزان ذخایر معدنی و در سمت تقاضا عامل تعیین‌کننده تولید فولاد است.

مدیرعامل شرکت مس خبر داد؛

نمود عینی «ر شد تولید» در مجتمع مس سرچشمه رفسنجان در سال ۱۴۰۲

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران از تحقق برنامه پیش‌بینی‌شده تولید در مجتمع مس سرچشمه رفسنجان در سال جاری خبر داد و به تشریح جزئیات آن پرداخت. امیر خرمی‌شاد، مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران، گفت: مجتمع مس سرچشمه ایران در سال «مهار تورم، رشد تولید» نه‌تنها برنامه پیش‌بینی‌شده در تولید فلز سرخ را تا قبل از پایان سال به سرانجام رسانده، بلکه اکنون برای ثبت رکوردهایی در تولید گام برمی‌دارد.

وی افزود: گزارش تولیدات مجتمع مس سرچشمه از ابتدای سال تا ۱۳ اسفندماه ۱۴۰۲، نشان از تحقق کامل برنامه شرکت ملی صنایع مس ایران در این بازه زمانی برای این مجتمع دارد.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران با تشریح جزئیات تحقق برنامه تولیدی در

مجتمع مس سرچشمه، عنوان کرد: برنامه تدوین‌شده برای بخش معدن مجتمع مس سرچشمه در سال ۱۴۰۲ شامل استخراج ۲۸ میلیون و ۵۵۲ هزار تن سنگ سولفور، ۶۷ میلیون و ۱۳۱ هزار تن باطله و اکسید و ۹۵ میلیون و ۶۸۲ هزار تن مجموع استخراج بوده است. این در حالی است که برنامه محقق‌شده در مجتمع مس سرچشمه (۱۳ اسفند) استخراج ۲۹ میلیون و ۲۶۷ هزار تن سنگ سولفور، ۹۹ میلیون و ۳۵۰ هزار تن باطله و اکسید و ۱۲۸ میلیون و ۶۱۷ هزار تن مجموع استخراج بوده است.

وی ادامه داد: در تغلیظ، تولید ۶۵۶ هزار و ۸۳۵ تن کنسانتره نوار بیست با عیار ۲۳.۰۱ درصد و ۵۴۹۵ تن مولیبدن پیش‌بینی شده بود که تا ۱۳ اسفندماه، ۷۰۲ هزار و ۲۵۷ تن کنسانتره نوار بیست با عیار ۲۱.۸۲ درصد و ۹۱۶۵ تن مولیبدن تولید شده است.

یک فعال صنعتی مطرح کرد:

تولیدکننده می‌بازد؛ واسطه‌گر می‌تازد

گروه خبر

مدیرعامل شرکت صبا آلومینیوم، تولیدکننده پروفیل آلومینیومی گفت: پروفیل آلومینیوم یکی از محصولات پرکاربرد در صنایع مختلف به شمار می‌آید که با توجه به مزایای فراوان آن مانند استحکام بالا، وزن و قیمت پایین‌تر، مقاومت در برابر خوردگی و پدازش آسان از محبوبیت زیادی در بین مشتریان برخوردار است. با توجه به افزایش مصرف آلومینیوم در جهان، می‌توان چشم‌انداز روشنی را برای این صنعت متصور بود اما با این وجود، شرایط صنعت آلومینیوم در ایران چندان مناسب نیست، چراکه بازار مصرف پروفیل‌های ساختمانی اشباع شده است؛ از این رو تولیدکنندگان برای خروج از این وضعیت باید در مسیر تولید محصولات اختصاصی و جدید حرکت کنند و در این زمینه فعالیت‌های خود را توسعه دهند. منصور دوخایی در گفت‌وگو با فلات آنلاین در رابطه با بزرگ‌ترین چالش‌های تولیدکنندگان پروفیل آلومینیومی در کشور، بیان کرد: در حال حاضر مشکلات و چالش‌های فراوانی در مسیر تولید وجود دارد که بیان تمام آن‌ها در این مجال امکان‌پذیر نیست اما مواردی نظیر نوسان قیمت مواد اولیه، افزایش هزینه‌های انرژی و واحدهای صنعتی (برق و گاز) نسبت به سال‌های گذشته، اخذ مالیات‌های سنگین از تولیدکنندگان، پرداخت حق بیمه کارکنان و... مهم‌ترین چالش‌هایی هستند که تولیدکنندگان پروفیل آلومینیوم با آن روبرو هستند. از طرفی دیگر باید اذعان کنم که با بررسی صورت‌های مالی و در نظر گرفتن تمام هزینه‌های ثابت و متغیر، حاشیه سود این صنعت چندان مناسب نیست و با مقایسه درآمد واحدهای تولیدی و میزان سرمایه‌گذاری تولیدکنندگان برای احداث و راه‌اندازی خطوط تولید، در می‌یابیم که می‌توانیم این دو موضوع وجود ندارد.

وی با اشاره به کاربرد پروفیل‌های تولید شده در شرکت صبا آلومینیوم و شرایط بازار مصرف آن‌ها، عنوان کرد: این مجموعه بخش عمده توان خود را بر تولید پروفیل‌های آلومینیوم با مصارف ساختمانی متمرکز کرده است اما در صورت تقاضای مشتریان، توانایی تولید پروفیل‌هایی با مصارف صنعتی را داریم. لازم به ذکر است که تولید مقاطع اختصاصی

صنعتی، حاشیه سود بیشتری نسبت به مقاطع ساختمانی دارد اما برای موفقیت در این زمینه، تولیدکنندگان باید در مبحث برندینگ اقدامات لازم را انجام دهند تا سفارشات بالایی داشته باشند. گفتنی است که یکی از تأثیرات منفی نوسان قیمت‌ها، رکود مقطعی بازار مصرف و کاهش میزان تقاضای مشتریان برای پروفیل‌های ساختمانی است که در سال‌های اخیر شاهد آن بوده‌ایم اما در سال جاری شرایط کاملا متفاوت از سال گذشته است و به طور کلی شاهد رکود بازار هستیم.

سواستفاده از موقعیتها

مدیرعامل شرکت صبا آلومینیوم در خصوص چالش‌هایی که در زمینه تأمین مواد اولیه وجود دارد، تصریح کرد: یکی از چالش‌هایی که تولیدکنندگان پروفیل آلومینیومی با آن درگیر هستند، افزایش غیرمنطقی قیمت مواد اولیه در بورس کالا ایران است. متأسفانه برخی از افراد برای کسب سود بیشتر، اقدام به فروش آلومینیوم با قیمت‌های پایین‌تر و شکستن قیمت‌ها می‌کنند تا مواد اولیه مورد نیاز خود را در تراز بالا و قیمت پایین‌تر از بورس کالا خریداری کنند. پس از کاهش قیمت‌ها، مجدد این افراد نسبت به خرید آلومینیوم

آن متصرف می‌شوند. لازم به ذکر است که در برخی موارد و به صورت محدود، به دلیل عدم ثبت رسمی برخی از نام‌های تجاری، شاهد الصاق برندهایی با نام‌های مشابه روی محصولات عرضه شده در بازار هستیم. البته تولیدکنندگانی که برند خود را ثبت کرده‌اند، برای رفع این چالش نسبت به اطلاع‌رسانی در راستای حمایت از تولیدکنندگان باشند، فقط باعث کاهش سرعت آن‌ها در مسیر رشد و توسعه می‌شود؛ به عنوان مثال اقدامات بانک‌ها و سازمان تأمین اجتماعی سبب شده است تا بار مشکلاتی که تولیدکنندگان به دوش می‌کشند، افزایش یابد. دوخایی در پاسخ به این سوال خبرنگار «فلات آنلاین» مبنی بر اینکه تاکنون کمی‌پرداری از پروفیل‌های تولیدی این مجموعه در بازار صورت گرفته است، گفت: کمی‌پرداری از طراحی محصولات و فروش آن‌ها توسط سایر واحدهای تولیدی در بازار، یکی از مسائلی است که بسیار رواج داشته و اکثر تولیدکنندگان به دلیل خلأ نظارتی سازمان‌های مولی و قوانین پیگیری، با این چالش روبرو شده‌اند. ضمن اینکه به دلیل فرایندهای دشوار و پیچیده ثبت طراحی اختصاصی پروفیل‌ها، برخی از تولیدکنندگان از اقدام اختصاصی کردن

نماینده ولی فقیه در استان خوزستان با حضور در سومین آیین اهدای جهیز به کامل به ۱۲۰ زوج جوان در شرکت فولاد خوزستان:

حضور یکی از مقامات انجام می‌شود. همچنین افتتاح فولادسازی شرکت صنعت فولاد شادگان، ۱۰۸۰ فرصت شغلی برای جوانان استان ایجاد نموده است. سوم اسفندماه در آستانه میلاد حضرت صاحب‌الزمان (عج) زمینه آزادسازی ۶۰ زندانی نیز فراهم شده است. وی افزود: یک روانشناس بزرگ می‌گوید: زوجین موفق زوج‌هایی هستند که میان یکدیگر، پنجره‌ای گشوده برای عشق‌ورزی، محبت و حتی گلایه مندی داشته که هم‌فکری و همدلی نباشد، فریاد طلاق بلند می‌شود. از ورود افراد غیرمتخصص به رابطه‌ی همسری خود معائنات کنید. گفتنی است، آیین یاد شده در راستای ایفای مسئولیت‌های اجتماعی شرکت فولاد خوزستان و جهت حمایت از تشکیل خانواده برای زوج‌های کم‌برخوردار انجام شد.

شرکت فولاد خوزستان همواره در ایفای مسئولیت‌های اجتماعی خود پیشتاز است

لحظه شماری نماید. محیط خانواده، محل آسرا خانواده شما است، هیچ خانواده‌ای نیست که مشکل نداشته باشد. غیر از زوج‌ها، کسی نباید از مسائل و مشکلات همسران ناخبر شود. موسوی‌فرد با اشاره به نزدیکی ایام انتخابات گفت: پیش از انقلاب، بسیاری از روستاها و شهرها، گاز لوله‌کشی و برق نداشتند. در ۴۵ سال گذشته، مرتب کشور ما تحریم بوده است. مشارکت در انتخابات و انتخاب اصلح، باید بر اساس صلاحیت‌ها و تخصص‌های مطابق با فرمایشات مقام معظم‌الهی باشند. وی در پایان از مقامات استانی، شرکت فولاد خوزستان و زوج‌های جوان به‌خاطر حضور در آیین یاد شده تشکر نمود. امین ابراهیمی مدیرعامل در این مراسم گفت: فولاد خوزستان همیشه سعی نموده در حوزه‌های مختلف الگو باشد. این مجموعه مسئولیت‌های اجتماعی را در نظر وظایف خود و در راستای استمرار آن، سرلوحه کار خود قرار داده است. در واقع فولاد خوزستان مسئولیت‌های اجتماعی را در راستای امیدآفرینی و ایجاد نشاط در کانون خانواده در حوزه‌های مختلف، همچون اهدای جهیز به زوج‌های جوان، اشتغال پایدار با جذب جوانان با استعداد و کمک به مناطق کم‌برخوردار، سرلوحه‌ی کار خود قرار داده است. وی در پایان با ابراز امیدواری برای خوشبختی زوج‌های جوان به سخنان خود پایان داد.

علیرضا مخبر ذرفولی قائم مقام مدیرعامل در امور ستادی و مسئولیت‌های اجتماعی در این آیین گفت: افتتاح کارخانه‌ی بزرگ رقم ۳ با تکیه بر توان جوانان فرهیخته با

سید عبدالنبی موسوی فرد نماینده ولی فقیه در استان خوزستان در آیین اهدای ۱۲۰ سروس جهیز به کامل به زوج‌های جوان که به همت شرکت فولاد خوزستان برپا شده بود، گفت: شرکت فولاد خوزستان همواره در ایفای مسئولیت‌های اجتماعی خود پیشتاز است. به گزارش خبرنگار روابط عمومی، سومین آیین اهدای جهیز به زوج‌های کم‌برخوردار استان خوزستان با همت شرکت فولاد خوزستان روز چهارشنبه ۲ اسفندماه ۱۴۰۲ در محوطه مقابل تربیت‌بدنی مجتمع دوپست دستگاه فولاد خوزستان برگزار شد. آیین یاد شده با حضور سید عبدالنبی موسوی فرد نماینده ولی فقیه در استان خوزستان، حسن نورانی مدیرکل بنیاد شهید و امور ایثارگران استان خوزستان و جمعی از مقامات استانی و با استقبال امین ابراهیمی مدیرعامل و جمعی از قائم‌مقامان، معاونان و مدیران این شرکت انجام شد.

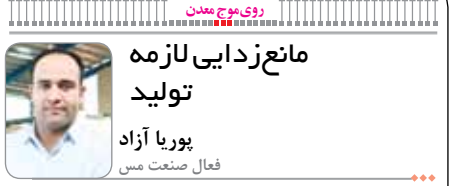
نماینده ولی فقیه در استان در این مراسم گفت: اسلام یک عنایت ویژه‌ای به تشکیل خانواده دارد. آسیب‌های موجود در خانواده، خود را در جامعه نشان می‌دهد. موسوی‌فرد اظهار داشت: دستور اسلام به ازدواج برای رسیدن به آرامش است، چه بسیار خانواده‌هایی که آسایش یا رفاه دارند اما آرامش نداشته و چه خانواده‌هایی که با وجود کم‌برخوراری از رفاهی‌ها محروم‌اند. وی گفت: زندگی با عشق و وفاداری، آیه قرآن می‌فرماید: چیزی که به رابطه خانواده تحکم می‌بخشد، عشق و محبت است. زوج‌ها باید به گونه‌ای رفتار کنند که همسر وی در نبود او، برای دیدار او

پیام مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان

نظام استبدادی بوده و ثمره خون هزاران شهید و ایثارگر در راه تحقق آرمان‌های اصیل بشری از جمله استقلال، آزادی، عدالت و پیشرفت بوده است. مردم‌سالاری دینی و پیشرفت و تعالی ایران اسلامی هرگز متوقف نمی‌شود و انتخابات و صندوق رأی مأمین ایرانیان و نقطه پیوند دلسوزان وطن است. ان شالله کارکنان بصیر و ولایت‌مدار گروه فولاد خوزستان به مانند همیشه با حضور دشمن‌شکن پای صندوق‌های رای، ضمن لیبیک به فرامین رهبر فرزانه انقلاب اسلامی، برگ زرین دیگری بر تارک جمهوری اسلامی می‌نشانند.

امین ابراهیمی، مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان

هرکس ایران عزیز، امنیت میهن و آبروی وطن را دوست دارد و در پی حل مشکلات است، باید پای صندوق رأی حضور یابد. مقام معظم رهبری (مدظله العالی) یازدهم اسفندماه روز تجلی همدلی و هم‌زبانی و حضور گسترده ملت شریف ایران و روز خلق حماسه‌ای دیگر است. عرصه انتخابات نماد مقبولیت نظام است. بدون تردید انتخاب شایسته‌ترین افسراد در انتخابات نقش مهمی در سربلندی و سرفرازی ایران عزیز دارد. حضور مردم بصیر و آگاه این سرزمین در صحنه انتخابات به همگان ثابت می‌کند، ایرانیان دست در دست یکدیگر توطئه‌های شوم دشمنان قسم خورده را نقش برآب می‌کنند. انتخابات هم‌زاد انقلاب بزرگ مردم ایران علیه

مانع‌زادایی لازمه تولید

خوشبختانه صنعت کاتد مس در داخل از شرایط مناسبی برخوردار بوده و چالش خاصی در فرایند تولید کاتد مس وجود ندارد اما در اینجا باید به این مسئله اشاره کنم که به طور کلی بخش تولید در کشور با مشکلاتی دست به گریبان است که محدود به صنعت خاصی نمی‌شود. به عنوان مثال چالش محدودیت‌های انرژی که برای اکثر صنعتگران در کشور مشکل‌ساز شده و ما هم با آن مواجه هستیم؛ گفتنی است که از خرداد ماه سال جاری، به مدت دو روز در هفته برق مجموعه قطع می‌شد که این موضوع خساراتی را به ما تحمیل کرد. در رابطه با انرژی گاز هم از ماه گذشته به ما اطلاع‌رسانی شده که در فصل زمستان با قطعی آن روبرو خواهیم شد. به همین دلیل می‌توان گفت که جدای از بروکراسی‌های اداری طولانی و شرایط دشوار اخذ مجوزها، محدودیت‌های انرژی اصلی‌ترین معضل تولیدکنندگان است زیرا مشکلاتی در زمینه تأمین مواد اولیه وجود نداشته و تنها قطعی برق و گاز تأثیر منفی بر میزان تولید محصولات می‌گذارد. متأسفانه باید اذعان کنم که ما برای رفع چالش محدودیت‌های انرژی به سازمان‌های مختلفی مراجعه کرده و پیگیر موضوع شدیم اما کسی پاسخگو نبود و در نهایت به نتیجه مطلوبی دست نیافتیم. علاوه بر اینکه قطعی برق به تولید مجموعه آسیب می‌رساند، باعث می‌شود تا ما هزینه‌های بیشتری را متقبل شویم زیرا در زمان قطعی برق ما ملزم به پرداخت حقوق کارکنان هستیم. گفتنی است که در گذشته چندین بار برق مجموعه بدون اطلاع قبلی قطع شده است؛ همین موضوع سبب شده تا بدین‌باره پمپ‌های ضد اسید مجموعه دچار مشکل شده و یا بسوزند و همچنین با قطعی ناگهانی برق، میکسر تانک لیچ‌های مجموعه که در حال ترکیب مواد معدنی و محلول هستند خاموش و مواد ته‌نشین شوند. پس از اتصال برق، شروع مجدد فرایند تولید بسیار دشوار و زمان‌بر است و باید اضافه کنم که تولید کاتد مس با اعمال ولتاژ (فرایند الکترولیز) صورت می‌گیرد؛ به همین دلیل زمانی که برق قطع می‌شود کاتد خارج شده از سلول‌ها، اسیدیته بوده و یا به اصطلاح کاتد اسیدی است که این موضوع سبب افت کیفیت محصول شده و در زمان ذوب، کاتد مشتعل و دمای زیادی را در کوره ایجاد می‌کند. لازم به ذکر است که علاوه بر مواد معدنی، اسید سولفوریک یکی از مواد اولیه اصلی ما برای تولید کاتد مس است؛ میزان تولید اسید در کشور مناسب بوده و امکان تأمین کامل آن از منابع داخلی وجود دارد اما مسئله اصلی نوسان قیمت شدید اسید سولفوریک بوده که باری مضاعف بر دوش تولیدکنندگان شده است.

در خصوص چالش‌هایی که در زمینه استخراج از معادن وجود دارد می‌توان به فرسوده بودن ماشین‌آلات معدنی، شرایط دشوار واردات و قیمت بالای ماشین‌آلات اشاره کرد. در صورتی که در سایر کشورها بهره‌برداران معادن از ماشین‌آلات جدید و به‌روز استفاده کرده و در این زمینه مشکلی ندارند. در حال حاضر بیل‌های مکانیکی و لودرهایی که در کشور وجود دارند، قیمت بالایی داشته و به سبب سختگیری‌های فراوان، اخذ مجوزهای لازم برای واردات بسیار دشوار است؛ در این شرایط بهره‌برداران معادن برای استخراج مواد معدنی با پیمانکاران وارد مذاکره می‌شوند اما به دلیل نرخ بالای تورم در کشور، هزینه بالای تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات، قیمت بالای قطعات و مواد مصرفی و عدم افزایش قابل‌توجه قیمت کانسنگ مس در کشور، دیگر فرایند استخراج برای پیمانکاران صرفه اقتصادی ندارد. کارشناسانی که برای سنجش عیار ماده معدنی و میزان دیو از معادن بازدید می‌کنند، به طور سطحی اقدامات خود را انجام می‌دهند و این در حالی است که حقوق دولتی معادن در سال جاری افزایش یافته و از سوی دیگر سازمان منابع طبیعی و ابخیزداری هزینه‌های بیشتری از معدن‌داران مطالبه می‌کند. علاوه‌براین، زمانی که یک معدن به تازگی فعال شده و مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد، افراد محلی ششکایاتی را در این خصوص دارند که سازمان صمت از بهره‌بردار معدن حمایت نکرده و معارضن محلی دست بالاتر را دارند. متأسفانه علی‌رغم منویات مقام معظم‌الهی مبنی بر افزایش سهم بخش معدن و صنایع معدنی در اقتصاد کشور، حمایتی از فعالان بخش معدن که سرمایه خود را در این زمینه سرمایه‌گذاری کرده‌اند به عمل نمی‌آید. باید گفت که مسئولان و مدیران اجرایی وعده‌های فراوانی در رابطه با حمایت از تولیدکنندگان می‌دهند اما هیچ‌کدام از این وعده‌ها عملی نشده و در حد شعار باقی مانده است؛ به همین دلیل چالش‌های تولیدکنندگان رفع نشده و هر سال با مشکلات جدیدتر و بیشتری روبرو می‌شوند. مجدداً تأکید می‌کنم که فعالیت اصلی شرکت کالجوان مس فاروج، تولید کاتد مس است و همان‌طور که اشاره شد ما فقط برای تأمین نیاز خود در بخش معدن فعالیت داریم. خوشبختانه شرایط بازار مصرف و میزان تقاضا برای محصولات در کشور مناسب است، لازم به ذکر است که شرکت کالجوان مس فاروج در استان خراسان شمالی واقع شده و به دلیل تعداد زیاد واحدهای تولیدکننده سیم و کابل در این استان، کاتد تولید شده در مجموعه به طور کامل در خراسان شمالی به فروش می‌رسد. در اینجا باید به نکته مهمی اشاره کنم که قیمت‌گذاری کاتد در بورس کالا بر اساس نرخ ارز دولتی و بورس فلات آنلاین صورت می‌گیرد و این در حالی است که تمام هزینه‌های تولیدکنندگان بر اساس نرخ ارز آزاد محاسبه می‌شود. تا جایی که اطلاع دارم کشورهای همسایه به جز ترکیه، علی‌رغم داشتن منابع معدنی پیشرفت قابل ملاحظه‌ای در صنعت کاتد مس نداشته‌اند. در کشور ترکیه هم هزینه‌های تولید و انرژی بسیار بالاست اما از نظر فرایند کاری باید گفت که تولیدکنندگان ترک از حمایت‌های لازم برخوردار هستند. باید اضافه کنم که برخی از سرمایه‌گذاران ترک به سبب هزینه‌های بالای تولید و قیمت بالای مواد اولیه، به دنبال سرمایه‌گذاری در ایران و همکاری با ما بودند اما تحریم‌هایی که علیه کشور وضع شده مانع از انجام این کار شده. سبب وجود منابع غنی معدنی در کشور و همچنین بازار مصرف و انرژی ارزان‌قیمت، امکان فعالیت پررنگ سرمایه‌گذاران در بخش معدن و صنایع معدنی وجود دارد اما همان‌طور که ذکر شد مشکلاتی مانند بروکراسی‌های اداری، شرایط دشوار اخذ مجوزها و تسهیلات، مسائل مالیاتی و بیمه، حقوق دولتی معادن، نرخ بالای تورم، محدودیت‌های انرژی و... فعالیت در این بخش را دشوار کرده‌اند. گفتنی است که صنعت مس از حاشیه سود مناسبی برخوردار است اما اگر سرمایه‌گذاران چندینی قصد ورود به این صنعت را دارند، علاوه بر سودآوری باید تمام جوانب و مشکلات را هم در نظر بگیرند. سرمایه لازم برای راه‌اندازی یک واحد تولیدی کاتد مس با توجه به میزان تولید، هزینه خرید زمین، احداث سوله و هزینه خرید تجهیزات متغیر است اما به طور حدودی سرمایه‌گذاران باید حداقل ۱۰۰ میلیارد تومان در اختیار داشته باشند.

معاون وزیر نفت گفت:در شرایط تحریم، رویکرد وزارت به سوی شرکت‌های دانش‌بنیان بود و از تحریم یک فرصت ساختیم و اینک ۸۰ درصد تجهیزات نفتی در داخل کشور تولید شده است.جلیل سالاری مدیر عامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی چهارشنبه در نشست بررسی طرح‌های کیفی‌سازی فرآورده‌های نفتی که در آبادان افزود: اقدامات گسترده‌ای در ۲ سال اخیر برای تولید تجهیزات داخلی انجام شد و طرح‌های فراسرزمینی پالایشی و صدور خدمات فنی و مهندسی از این اقدامات است.معاون وزیر نفت گفت: تاکنون سه تا چهار دانش فنی در شرکت‌های پالایشی در زمینه تولید

داخلی سازی ۸۰ درصد از تجهیزات نفتی

کاتالیست، کمپرسور سازی و کیفی‌سازی نفت‌کوره به طور کامل بومی‌سازی شده است.سالاری گفت: در زمینه کیفی سازی محصولات نفتی، با کمک شرکت‌های دانش بنیان، تولید نفت کوره در بسیاری از پالایشگاه‌های کشور به زیر ۱۰ درصد کاهش یافته و در برخی پالایشگاه‌ها به صفر رسیده است.سالاری گفت: در پالایشگاه آبادان ظرفیت تولید به ۵۰۰ هزار بشکه در روز رسیده است که مرحله دوم فاز ۲ این پالایشگاه آبادان از محل افزایش ظرفیت تکمیل و به بهره‌برداری خواهد رسید. وی افزود: با افزایش ظرفیت و کیفی‌سازی محصولات نفتی در کشور، ظرفیت تولید بنزین در کشور به ۱۲۹ میلیون لیتر در روز

مشارکت بخش خصوصی در رف چالش‌ها نقش اساسی دارد:

ناترازی، مسئله اصلی بخش انرژی

محمد انوشه‌نی

ناترازی انرژی یکی از موضوعاتی است که این روزها مسئولان را بر آن داشته تا برای جلوگیری از آن گام‌هایی بردارند؛ گام‌هایی که کمی برای آنها دیر شده باشد، چراکه حتی رهبری هم از این موضوع ابراز نگرانی کرده‌اند، ضمن آنکه انرژی دربرگیرنده برق، گاز و بنزین است و تنها به یکی از آنها محدود نمی‌شود، به‌طوری‌که در زمستان، چالش تامین گاز و قسه برضه واردات را پیش‌رو داریم و در تابستان برای برطرف کردن نیاز برق محدودیت‌هایی برای صنایع در نظر گرفته می‌شود.

کشورمان با ناترازی در بخش انرژی مواجه است؛ البته به‌نسبت سرانه جمعیت، وضعیت جغرافیایی و تولید ناخالص ملی، شدت مصرف انرژی کشورمان در دنیا رکورددار است؛ به‌نحوی‌که در سال ۱۴۰۱، معادل بیش از ۳ هزار میلیون معادل بشکه نفت خام و تقریباً کل انرژی منابع اولیه انرژی در کشور بوده است. رشد سالانه مصرف انرژی در کشور طی یک دهه گذشته بیشتر از رشد تولید انرژی بوده و شاخص شدت انرژی در کشور ۲ برابر متوسط دنیا و ۳ تا ۴ برابر کشورهای توسعه‌یافته است.

واقعی نبودن قیمت‌ها عامل ناترازی است؟

بسیاری از کارشناسان، علت ناترازی انرژی را واقعی نبودن قیمت‌ها عنوان می‌کنند و معتقدند در صورتی که نرخ انرژی واقعی شود، این میزان از انرژی مصرف نمی‌شود. حتی سیدهاشم اورعی، استاد دانشگاه شریف و رئیس اتحادیه انجمن‌های علمی انرژی ایران ادعان کرده، سالانه ۳۰۰ میلیارد مترمکعب گاز به ارزش ۹۶میلیارد دلار و سالانه ۳۳۰ میلیارد کیلووات ساعت برق به ارزش ۳۳ میلیارد دلار مصرف می‌کنیم که اگر گازی را که در تولید برق، مصرف می‌کنیم، از این رقم کم کنیم، می‌بینیم که در سال حدود ۱۷۰میلیارد دلار انرژی مصرف می‌کنیم.

به‌گزارش ایرنا، اورعی با بیان اینکه کم یا زیاد بودن میزان مصرف انرژی در کشور در مقایسه با شاخص GDP متناسب می‌شود، گفت: باید ببینیم به‌ازای مصرف این مقدار انرژی، چه چیزی به‌دست می‌آوریم؛ تقریباً ۴۰ درصد GDP کشور ما ارزش انرژی مصرفی ماست و بعید می‌دامم کشوری در دنیا وجود داشته باشد که درصد انرژی مصرفی در GDP آن کشور آنقدر بالا باشد و این شاخص نشان می‌دهد که ما در بخش انرژی بد مصرف می‌کنیم.

وی ادامه داد: ما در هر روز براساس ارزش حرارتی، به‌طورمتوسط معادل ۷ میلیون بشکه انرژی مصرف می‌کنیم، به‌طوری‌که ما چهارمین مصرف‌کننده گاز جهان هستیم و مرتبه ما در مصرف نفت جهان، رتبه دوازدهم است و اگر مصرف نفت و گاز را با هم در نظر بگیریم، در مصرف هیدروکربن رتبه ششم جهان را داریم که اگر در GDP هم، رتبه ششم جهان را داشتیم، مشکلی نداشتیم، اما اقتصاد ما تقریباً، اقتصاد جهانی است.

استاد دانشگاه شریف با بیان اینکه در بخش برق، رتبه دوازدهم جهان را داریم، گفت: بیشتر از مکزیک، اندونزی، بریتانیا، ترکیه، ایتالیا و … برقی مصرف می‌کنیم و «برابر مصر با جمعیت ۱۰۰ میلیون نفر برقی و ۲.۵ برابر پاکستان با جمعیت ۲۴۰ میلیون نفر برقی مصرف می‌کنیم. وقتی به آمار مصرف انرژی نگاه می‌کنیم و این آمار را کنار GDP می‌گذاریم، می‌بینیم در شرایط بسیار

نامطلوبی در مصرف انرژی قرار داریم.

اورعی درباره سیاست‌های قیمت‌گذاری انرژی در ایران گفت: برخی کارشناسان معتقد به نرخ دستوری و تثبیت نرخ در بخش انرژی هستند، در حالی‌که با ادامه سیاست تثبیت نرخ در بخش انرژی، به‌طورقطع تا سال ۱۴۰۸ در تمامی حامل‌های انرژی، دچار ناترازی بسبب سباز جدی خواهیم بود.

جلوگرمی از ناترازی

از مباحثی که این روزها بر آن تاکید می‌شود، ورود بخش خصوصی به بحث انرژی آن هم برای جلوگیری از ناترازی در بخش‌های مختلف است. محسن قمرصری، مدیر اسبق امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران و کارشناس انرژی، چندی پیش درباره ورود بخش خصوصی به توسعه میادین نفت و گاز که در برنامه هفتم مصوب‌شده گفته بود، اینک بخش خصوصی بتواند به توسعه میادین نفت و گاز ورود کند، مطرح کرد: تولیدگاز و سایر فرآورده‌های سوختی در کشور بالا برود و بتوانیم حتی اقدام به صادرات این فرآورده‌های نفتی به کشورهای دیگر کنیم.

قمرصری با بیان اینکه باید شکل ورود بخش خصوصی به توسعه میادین نفت و گاز کاملاً برنامه‌ریزی‌شده باشد، افزود: شرایط به این نحو نباشد که بخش خصوصی با ورود به این حوزه متضرر شود، در واقع این اقدام باید به‌نحوی انجام گیرد که دوسر سود؛ هم برای دولت و هم بخش خصوصی باشد.

مدیر اسبق امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران باشاره به اینکه تاکنون شاهد ورود بخش خصوصی به این حوزه نبوده‌ایم، افزود: با ورود بخش خصوصی، تحریم‌پذیری این حوزه کمتر می‌شود، زیرا تحریم بخش خصوصی، کاری سخت و زمانبر است و از سوی دیگر، وقتی بخش خصوصی سرمایه‌اش را به این حوزه وارد کند، به‌طورقطع نخستین نتیجه آن، افزایش برداشت است و می‌توان حتی به این وسیله بر توسعه ناترازی انرژی در کشور نیز فائق آمد.

■ **توسعه تجدیدپذیرها به کجا رسیده؟**
سالیان سال است که در بسیاری از کشورها انرژی‌های تجدیدپذیر، جایگزین سوخت‌های فسیلی شده‌اند، اما به‌نظر می‌رسد گام‌های مثبتی در این راستا برداشته شده و حتی برای صادرات آن

رسیده است.معاون وزیر نفت اظهار کرد: در ۹ ماهه سال جاری، بیش از ۱۰۲ میلیارد لیتر نفت خام و فرآورده از طریق خطوط لوله نفت کشور به مبادی مصرف منتقل شده که از این میان ۵۳ میلیارد لیتر نفت خام و ۴۹.۳ میلیارد لیتر فرآورده نفتی بود. وی بیان کرد: در بازه زمانی ۹ ماهه سال جاری ۲ میلیارد و ۵۱۷ میلیون لیتر سوخت مایع به نیروگاه‌های کشور ارسال شده است. معاون وزیر سوخت گفت: انتقال نفت و فرآورده کشور در ۹ ماهه اسسال در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۱ رشد ۴.۵ درصدی و در مقایسه با شروع به کار دولت سیزدهم، رشد هفت درصدی را نشان می‌دهد.

مشارکت بخش خصوصی در رف چالش‌ها نقش اساسی دارد:

تعییر از رویکرد انحصاری به محیطی فرآگیرتر و رقابتی، چندین مزیت کلیدی به‌همراه دارد. وی دربراه انجام اصلاحات رابطه مالی برای ایجاد محیطی جذاب برای ورود بخش خصوصی به صنعت نفت و گاز برای حل معضل ناترازی انرژی گفت: با ایجاد یک محیط جذاب برای مشارکت بخش خصوصی، سودآوری به یک محرک کلیدی برای شرکت‌ها در راستای سرمایه‌گذاری در توسعه میادین نفت و گاز تبدیل می‌شود.

وی گفت: این سودآوری را می‌توان از طرق مختلف از جمله ارائه مشوق‌های مالیاتی، ساده‌سازی فرآیندهای نظارتی و ایجاد چارچوب‌های قراردادی منصفانه و شفاف به‌دست آورد. علاوه بر این، اصلاح روابط مالی بین دولت و توسعه‌دهنده میدان، تخصیص کارآمدتر منابع از تضمین می‌کند و بار مالی عمومی را کاهش می‌دهد. یکی از مهم‌ترین نتایج تسهیل مجوز برای مشارکت بخش خصوصی، افزایش باقوه تولید گاز است. شرکت‌های خصوصی اغلب فناوری‌ها، تخصص و سرمایه‌های پیشرفته‌ای را به‌همراه دارند که می‌تواند کارایی و بهره‌وری میادین نفت و گاز را افزایش دهد. با استفاده از وی گفت: این سودآوری را می‌توان از طرق مختلف از جمله ارائه مشوق‌های مالیاتی، ساده‌سازی فرآیندهای نظارتی و ایجاد چارچوب‌های قراردادی منصفانه و شفاف به‌دست آورد. علاوه بر این، اصلاح روابط مالی بین دولت و توسعه‌دهنده میدان، تخصیص کارآمدتر منابع از تضمین می‌کند و بار مالی عمومی را کاهش می‌دهد. یکی از مهم‌ترین نتایج تسهیل مجوز برای مشارکت بخش خصوصی، افزایش باقوه تولید گاز است. شرکت‌های خصوصی اغلب فناوری‌ها، تخصص و سرمایه‌های پیشرفته‌ای را به‌همراه دارند که می‌تواند کارایی و بهره‌وری میادین نفت و گاز را افزایش دهد. با استفاده از

۱۷.۵ برابر دهک اول انرژی مصرف می‌کند، یعنی

۱۷.۵ برابر دهک اول از پارهانه انرژی برخوردار

می‌شود و این عین بی‌عدالتی است؛ در حالی که

در یک یکچ برنام‌ریزی‌شده، دولت می‌تواند با

اصلاح نرخ انرژی، از دهک‌های کم‌درآمد حمایت

مستقیم کند.

به‌گفته این استاد دانشگاه، یکی از دلایل موافقان

طرح تثبیت نرخ انرژی این است که می‌گویند

هر نوع افزایش نرخ انرژی منجر به افزایش تورم

می‌شود؛ پس با این فرض، اگر نرخ انرژی را ثابت

نگه داریم، تورم بالا نمی‌رود، در حالی که طبق

آخرین آمار اعلامی از سوی بانک مرکزی، نرخ تورم

کشور ۴۶درصد است.

رئیس اتحادیه انجمن‌های علمی انرژی ایران

تصریح کرد: سیاست تثبیت نرخ انرژی به‌طورقطع

به خودی خود منجر به کاهش نرخ تورم نشده و

خواهد شد و مثل کلی فتری می‌شود که یک‌باره

منجر به ابرتورم خواهد شد.

وی افزود: از نتایج تثبیت ماندن نرخ انرژی،

خودرو بی‌کیفیت است؛ در واقع کارت درست و

بکارگیری عقل را با نرخ پایین انرژی جایگزین

کرده‌ایم و در چنین شرایطی، دلیلی برای بالا بردن

بهره‌وری وجود نخواهد داشت. براساس این گزارش،

مسئولان امر هرچه زودتر باید به‌سمت تثبیت نرخ

و مردم به‌سمت مصرف بهینه حرکت کنند تا از

ناترازی انرژی جلوگیری شود و ذی‌نفعان فقط، قشر

مرفه جامعه نباشند.

■ **سودآوری، مهم‌ترین محرک سرمایه‌گذاری در توسعه میادین نفت و گاز**

سهیل محمودیان، کارشناس انرژی در رابطه با

وجود ناترازی در بخش‌های مختلف کشور گفت:

ناترازی انرژی زمانی رخ می‌دهد که تقاضای انرژی

یک کشور از عرضه داخلی آن بیشتر شود. این

وضعیت می‌تواند منجر به افزایش اتکا به واردات

بهرزینه، کمبود انرژی و اختلال در بخش‌های

مختلف اقتصاد شود.

به‌گزارش قدس، وی افزود: برای رسیدگی موثر به

این مشکل، یک استراتژی جامع موردنیاز است که

هم بر بهبود تولید انرژی و هم بهینه‌سازی مصرف

انرژی متمرکز باشد. برای مقابله با ناترازی انرژی،

دولت‌ها به‌طورفراینده‌ای شروع به تسهیل صدور

مجوز برای بخش خصوصی و شرکت‌های خارجی

که بخش مهمی از ناترازی حل شود.

● ۱۹ اسفند ۱۴۰۲ ● ۲۸ شعبان ۱۴۴۵ ● ۹ مارس ۲۰۲۴ ● شنبه

روزنامه‌ی معدن

● سال ششم ● شماره ۱۲۹۹

یادداشت

الگوی مصرف باید تغییر کند

رامین تریابان
کارشناس انرژی

بنده متعقدم وابستگی به یک منبع انرژی محدود می‌تواند منجر به نقض توازن در معاملات خارجی شود. چنانچه یک کشور برای تامین نیازهای داخلی به صادرات گاز وابسته باشد و این منبع را به‌صورت بی‌رویه مصرف کند، ممکن است در مذاکرات تجاری و بین‌المللی قوت خود را از دست بدهد. در نتیجه، میزان درآمدهای صادراتی کاهش می‌یابد و وابستگی به این منبع انرژی بیشتر می‌شود.به‌منظور جلوگیری از این مشکلات، بهتر است الگوی مصرف را تغییر دهیم و به صرفه‌جویی در مصرف انرژی توجه کنیم. این شامل اتخاذ تکنولوژی‌های کارآمدتر، افزایش بهره‌وری انرژی در صنایع و ساختمان‌ها، تشویق به استفاده از انرژی‌های جایگزین و تنوع منابع انرژی نیز می‌شود. همچنین، توسعه زیرساخت‌های مناسب و ارتقای فناوری‌های مرتبط با انرژی نیز از اهمیت بالایی برخوردار است.با تغییر الگوی مصرف و کاهش وابستگی به یک منبع انرژی خاص، می‌توان مقاومت بیشتری در برابر احتمالات نامطلوب در آینده داشت. واقعیت این است که وابستگی به یک منبع انرژی محدود، همواره یک خطر بزرگ است. در صورتی که گاز به‌عنوان منبع اصلی انرژی در کشور شما مورداستفاده قرار گیرد و صرفه‌جویی مطلوبی در مصرف آن انجام نشود، ممکن است در آینده مشکلاتی جدی به‌وجود آورد.علاوه بر این، وابستگی به یک منبع انرژی محدود می‌تواند منجر به نقض توازن در معاملات خارجی شود. در صورتی که یک کشور برای تامین نیازهای داخلی به صادرات گاز وابسته باشد و این منبع را به‌صورت بی‌رویه مصرف کند، ممکن است در مذاکرات تجاری و بین‌المللی قوت خود را از دست بدهد. در نتیجه، میزان درآمدهای صادراتی کاهش می‌یابد و وابستگی به این منبع انرژی بیشتر می‌شود.به‌منظور جلوگیری از این مشکلات، بهتر است الگوی مصرف را تغییر دهیم و به صرفه‌جویی در مصرف انرژی روی بیاوریم. این شامل اتخاذ تکنولوژی‌های کارآمدتر، افزایش بهره‌وری انرژی در صنایع و ساختمان‌ها، تشویق به استفاده از انرژی‌های جایگزین و تنوع منابع انرژی می‌شود. همچنین، توسعه زیرساخت‌های مناسب و ارتقای فناوری‌های مرتبط با انرژی نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. با تغییر الگوی مصرف و کاهش وابستگی به یک منبع انرژی خاص، می‌توان مقاومت بیشتری در برابر احتمالات نامطلوب در آینده داشت. قبل از شدت تحریم‌ها، سرمایه‌گذاری‌های خوبی برای افزایش تولید نفت و گاز در کشور انجام شد و به‌دلیل بالا بودن سطح منابع گازی کشور نه‌تنها در بحث تامین گاز در داخل مشکل خاصی در حال حاضر نیست، بلکه صادرات وارد فاز جدیدی شده بود؛ اما در دو سال گذشته شرایط طوری رقم خورده که رشد مصرف بسیار بیشتر از رشد عرضه بوده و ناترازی چندساله‌ای را رقم زده است. در نتیجه این موضوع مشکلات زیادی در تولید برق در تابستان و تولید گرمایش در فصل زمستان پدید آمده است.بحران پیش‌آمده یکی معادله مشخصی دارد که نیاز به برنامه‌ریزی و تقویت زیرساخت‌های موجود در حوزه تولید انرژی را طلب می‌کند، وگرنه در سیاست‌های اخیر که منجر به تعطیلی ادارات و مدارس شده، آییندنگری خاصی دیده نمی‌شود و این تدابیر برای حل مشکل گاز کاری از پیش نمی‌برد؛ و تنها به پاک بودن صورت‌مسئله اکتفا می‌کنند. کشور برای برون‌رفت از این بحران باید از قبل، تصمیمات شجاعانه و مدبرانه می‌گرفت و دولت‌ها جدی‌تر به این موضوع ورود می‌کردند، چراکه بخش انرژی در ایران بسیار ناکارآمد بوده‌ است.دولت باید تلاش برای حل این معضلات با فرهنگ‌سازی صحیح، الگوی مصرف را اصلاح کند تا این ناترازی تولید و مصرف انرژی به‌سمت تعادل رود. اگر چنین اتفاقاتی رخ ندهد، نمی‌شود به آینده خوش‌بین بود و این چالش‌ها روزبه‌روز شدت بیشتری خواهند گرفت.

موج انرژی

توقف پذیرش نفت روسیه در پایانه نفتی ترکیه

پایانه نفتی دورتبول ترکیه که سال گذشته، حجم بالایی از نفت مسکو را دریافت کرده بود، در بحبوحه تشدید فشار تحریم‌ها از سوی آمریکا، دیگر واردات نفت روسیه را نمی‌پذیرد.پس از اعمال تحریم‌های غرب علیه مسکو بر سر جنگ در اوکراین، ترکیه از سال ۲۰۲۲ به یکی از بزرگترین واردکنندگان نفت خام و سوخت روسیه تبدیل شد. روسیه با تغییر مسیر تجارت نفت خود از اروپا و آمریکا به آسیا، ترکیه و آفریقا، به این تحریم‌ها واکنش نشان داد. شرکت گلوبال ترمینال سروسویس (GTS) که پایانه نفتی دورتبول را در استان هاتای ترکیه اداره می‌کند، اعلام کرد به مشترکانش گفته است هیچ محصولی از روسیه را نخواهد پذیرفت.شرکت GTS به روترز اعلام کرد تصمیم گرفته است تمام ارتباطات احتمالی با نفت روسیه را قطع کند و بر این اساس، در اواخر فوریه سال ۲۰۲۴، به تحریم‌های خود اعلام کرد حتی اگر هیچ گونه قانون، عمل یا تصمیمی نباشد، روسیه به‌عنوان یک اقدام اضافی برای مقربا مقررات تحریم‌ها، هیچ محصولی با منشأ روسیه یا محصولات بازگیری شده از بنادر روسیه را نمی‌پذیرد. همه فعالیت‌های قبلی، با رعایت کامل تحریم‌ها از جمله سقف قیمت گروه هفت بوده است. تهدید آمریکا برای تحریم شرکت‌های مالی که با روسیه همکاری دارند، باعث سردی تجارت میان ترکیه و روسیه شده و بخشی از پرداخت‌ها برای نفت وارداتی به ترکیه و صادرات ترکیه را مختل یا آهسته کرده است.طبق آمار شرکت تحقیقاتی کیلر، «جی تی اس ترمینال» که نفت و سوخت، وارد، صادر و ذخیره می‌کند، ۱۱.۷۴ میلیون بشکه نفت و سوخت روسیه را در سال میلادی گذشته وارد کرد. این پایانه، هفتمین پایانه وارداتی بزرگ ترکیه بر اساس حجم است و نسبت به موقعیت خود در سال ۲۰۲۱ که رتبه دهم را در اختیار داشت، پیشرفت کرده است. واردات نفت و سوخت روسیه به این پایانه در سال ۲۰۲۳ حدود هفت برابر بالاتر از حجم کلی واردات این پایانه از منابع دیگر در سال ۲۰۲۱ بود که هنوز جنگ اوکراین آغاز نشده بود.بنا بر داده‌های کیلر، صادرات این پایانه در سال ۲۰۲۳، جهش یافت و نسبت به سال ۲۰۲۱، پنج برابر شد و به حدود ۲۴.۷ میلیون بشکه رسید.آخرین نفتکش در ۱۹ فوریه، برای تخلیه محموله به دورتبول رسید و ۵۱۱ هزار بشکه دیزل بازرگیری شده و بندر بریموسک روسیه در بندر باتیک را تحویل داد. شرکت GTS اعلام کرد محموله‌های نفت روسیه که پیش از اجرای این ممنوعیت در اواخر فوریه، فرخته نشده اند را خواهد پذیرفت.مقصدهای اصلی نفت صادراتی از دورتبول شامل ۳ بندر یونانی کورینث، الفسیس و تسالونیک و هاب تجارت، پالایش و ذخیره سازی نفت شمال روتردام و آنتورپ در شمال غربی اروپا بوده‌اند.

گذار از عصر گاز؟

خاتمه قرارداد تازنیت انرژی از روسیه، می‌تواند به‌منزله یادآوری

جدی برای لزوم بازنگری عمیق‌تر در سیاست انرژی اتحادیه

اروپا باشد. نه آلمان و نه بقیه اروپا نمی‌توانند در آینده به تامین

نیاز خود از روسیه وابسته باشند. این موضوع روسیه گذر کرده و به

یک چالش بین‌المللی تغییر ماهیت داده‌است.بازارهای نفتی گاز، اما

این چالش‌ها را منکس نمی‌کنند. آنها منعکس کننده کمبودهای

کوتاه‌مدت حامل‌های انرژی هستند. از زمان بحران انرژی، تاثیر

عوامل خارجی بازار، هزینه سنگینی را به‌دنبال داشته‌است، هزینه‌ای

پیش‌بینی نشده که به‌عنوان مثال برای آلمان، ۲۴۶میلیارد یورو

(۲۸۶.۳۹میلیارد دلار) تمام شده‌است. این ناشی از وام‌هایی بود که

دولت فدرال مجبور بود به‌عنوان بسته‌های کمکی بگیرد که البته

لزوم برقراری تعادل در سمت مصرف

با توجه به شرایط تعجب‌آور نیست که اروپا تا این اندازه به یافتن جایگزینی مناسب برای تامین نیازهای انرژی خود توجه نداد. اروپا همچنین به‌دنبال کاهش مصرف گاز طبیعی و طبیعیاً ایجاد تعادل در سمت تقاضا است. کاهش مصرف یکی از واکنش‌های طبیعی اروپا به کمبود گاز در کوتاهمدت بود تا جایی که اتحادیه اروپا هدف کاهش ۱۵درصدی مصرف را برای زمستان ۲۰۲۲ تعیین کرد، با این حال راهبرد اروپا در پایان دادن به نیاز مفرط به گاز طبیعی شکست‌خورده است. به‌رغم تمامی محدودیت‌ها، روسیه هنوز ۱۳درصد از واردات LNG اروپا را به خود اختصاص می‌دهد.به‌عنوان یک اصل پذیرفته‌شده، شکی نیست که برای حصول استقلال استراتژیک و دستیابی به امنیت انرژی، مصرف باید کاهش یابد. تحقیقات نشان می‌دهد که اگر شرکت‌ها و شهروندان در آینده گرمای مطلوب خود را با استفاده از سیستم‌های گرمایش از زمین تأمین کنند، آلمان می‌تواند پیشتر از گاز طبیعی باشد و وابستگی خود به گاز را تا تقریباً ۸۰درصد کاهش دهد. امری که هرچه سریع‌تر اتفاق بیفتد، مزایای بیشتری به‌همراه خواهد داشت. صنعت آلمان با سرمایه‌گذاری تنها ۱۰میلیارد یورو، می‌تواند مصرف گاز خود را تا ۵۰درصد کاهش دهد.

در اولویت قرار گرفت. این اقدام در کوتاهمدت برای کاهش اثرات اقتصادی و اجتماعی کمبود گاز روسیه ضروری تشخیص داده شد. در واقع گرایش به سمت LNG، وابستگی اروپا به گاز روسیه را به میزان قابل توجهی کاهش داده‌است، با این حال شواهد موجود بازار انرژی، یادآور این موضوع است که واردات سوخت از میدا روسیه به‌طور کامل متوقف نشده‌است.

■ **وابستگی بیشتر به LNG**
اتحادیه اروپا باید بپذیرد که راهبرد تنوع‌بخشی به سبب سوخت، چالش‌های جدیدی را برای منطقه رقم‌زده است. حجم واردات LNG به اروپا در دو سال گذشته دوبرابر شده‌است، به‌ویژه واردات ایالات‌متحده و قطر. امری که به نوبه خود، سبب انرژی اروپا را معادل تقریباً ۴۰درصد به واردات LNG وابسته کرده‌است. با کاهش بیشتر سطح واردات از روسیه و بدون کاهش مصرف گاز، احتمال می‌رود این وابستگی عمیق‌تر نیز بشود. وابستگی‌های جدید، چالش‌های جدیدی با خود به‌همراه خواهد داشت. مارک لئونارد از شورای روابط خارجی اروپا می‌نویسد: با نگاهی به تحولات مناطق بحرانی کنونی جهان از قبیل اوکراین، غزه، ارمنستان و جمهوری آذربایجان درمی‌یابیم که دستیابی به صلح پایدار از هر زمان دیگری، دشوارتر شده‌است. به تعبیر لئونارد: «مروزه نوع ارتباطات موجود و تعاملات بین مردم و کشورها، در حال تبدیل شدن به سلاحی مخرب است.»

■ **مخاطرات منطقه‌ای تا جهانی در سیاست اروپا**

شنبه
۱۹ اسفند ۱۴۰۲
۲۸ شنبان ۱۴۴۵
۹ مارس ۲۰۲۴
سال ششم
شماره ۱۲۹۶

روزگار معدن

عرضه **۲۵۱ هزار تن**

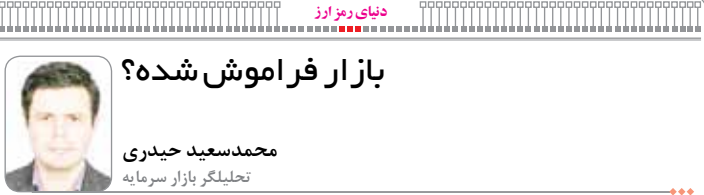
مقاطع فولادی در بورس کالا

تالارهای بورس کالای ایران روز چهارشنبه ۱۶ اسفند ماه میزبان عرضه ۴۰۵ هزار و ۹۱۴ تن انواع کالا و محصول بودند. تالار محصولات صنعتی و معدنی در این روز میزبان عرضه ۱۲۰ هزار و ۴۹۶ تن میلگرد، ۶۰ هزار و ۶۰ تن ورق گرم نوردکاران، ۳۰ هزار و ۳۰ تن ورق گرم خودرو، ۲۶ هزار و ۲۰۹ تن تیرآهن، ۱۴ هزار و ۵۰۰ تن ورق گرم و ۱۵ تن بیلت مسمی بود.تالار کشاورزی عرضه یک تن و ۹۰۰ کیلوگرم سبذ زعفران را تجربه کرد. تالار پتروشیمی و فراورده‌های نفتی نیز میزبان عرضه ۲۹ هزار و ۶۹۰ تن مواد پلیمری و شیمیایی بود.

۵۰ هزار تن کنساستره سنگ آهن، ۲۰ هزار تن گندله سنگ آهن، ۳۹ هزار و ۴۷۵ تن قیر، ۸ هزار تن گوگرد گرانوله و ۶۲۴ تن روغنن پایه در تالار صادراتی عرضه شد. تالار حراج باز شاهد عرضه هزار و ۹۳۰ تن دی اتیل هگزانول، یک هزار و ۱۰۰ تن منومر وینیل استات، ۹۳۴ تن استایرن منومر، ۹۰۰ تن ارتوزایلن، ۳۲۰ تن تولوئن دی ایزو سیانات و ۲۵۲ تن متیلز دی فنیل دی ایزوسیانات خالد بود.

***
 تحلیلگر بازار سرمایه

فعالان کنونی بازار (که هر روز نیز تعدادشان کمتر می‌شود) گاه از رخوت و خمودی حاکم بر آن می‌نایند و اگر بخواهیم به زبان عامیانه وضعیت فعلی بازار را بررسی کنیم، واژه فراموش‌شده برازنده آن است. این فراموشی دو بعد اصلی دارد و هر بعد آن جنبه‌هایی دارد که در ادامه یادداشت به برخی از آنها پرداخته خواهد شد؛ بعد حاکمیتی و بعد مردمی. در بعد حاکمیتی، شامل دولت و نهادهای ناظر بر بازار (از جمله سازمان بورس و شورای عالی بورس) می‌شود، دولت از یک طرف با اقداماتی به بازار ضربه وارد کرده و از طرف دیگر اقدامی جهت بازگشت اعتماد به فعالان و بهبود وضعیت آن نمی‌کند، از سوی دیگر مردم (سرمایه‌گذاران و فعالان بالقوه) به‌خاطر ریسک‌های سیاسی و عملکرد بهتر سایر بازارها دربرابر تورم اقبال کمتری به بورس از خود نشان می‌دهند.

محمدسعید حیدری

تحلیلگر بازار سرمایه

بگذارید از جایی شروع کنیم که قاعدتا باید کمتر از هر شخص و نهادهای بازار را فراموش کند، شورای‌عالی بورس. مصوبه ۷ آذر این ششورا در مورد جرّم‌انگاری در روند معاملات شوک بزرگی به بازار کمرمق وارد کرد. به‌عنوان شخصی که در طول بیش از ۱۰ (سال گذشته علاوهبر تحلیل و فعالیت‌های اجرایی در سبدها و صندوق‌ها و… به‌صورت شخصی نیز پیگیر گاه در بازار فعال بوده‌ام، با مفهوم دستکاری بازار و خطرات آن و صدماتی که به امثال من به‌عنوان سرمایه‌گذاران خرد وارد می‌کنند (خود زخم‌خورده این جرنبانم) آشنا هستم، اما صدماتی که بر ما واردشده نباید باعث شود منطبق را فراموش کرده و با تصمیمات سختگیرانه کل بازار را دچار مشکل کنیم، مطمئنم اگر قانونی تصویب شود که هیچ اتومبیلی حق ندارد با سرعت بیش از ۲۰ کیلومتر در جاده‌ها تردد کند بسیاری از تصادفات رخ نخواهد داد، اما به چه قیمتی؟ جدا از ایرادات حقوقی وارد به موضوع که تخصص اینجانب نیست، از بعد مدیریت حق این‌گونه مصوبات به‌جای آنکه به‌دنبال رسیدن به حد مطلوب مدیریت ریسک در بازار باشند، صرفا به‌دنبال حذف ریسک هستند. در بسیاری از موارد دیگر نیز متأسفانه همین روال برقرار است، مدیریت ریسک یا حذف ریسک، مسأله این است، قطعاً اگر بورس کلا تعطیل شود به هدف غایی خود در حذف ریسک رسیده‌ایم.

چرخه باطل دست‌کردن در حیط صنایع

بعضی تکراری به‌ویژه طی دو سال‌اخیر اما بسیار جدی و ناگوار، وضع تعرفه‌های جدید، دستکاری‌های قیمتی، سرکوب نرخ‌ها، حذف سریع (به‌جای حذف تدریجی) برخی یارانه‌ها و… است، به‌ویژه در رابطه با شرکت‌ها و هلدینگ‌های معظم بازار سرمایه، اقدامی که علاوهبر کاهش سودآوری این شرکت‌ها، انگیزه‌ها برای سرمایه‌گذاری در صنایع مربوطه را نیز کاهش داده‌است. برخی می‌گویند یارانه‌ها حق مردم و طبقه مستضعف است و باید از شرکت‌های بزرگ بازپس گرفته شود و این یارانه‌ها لطفی است به این شرکت‌ها، واقعیت این است که با مشکلات زیرساختی، سیاسی، امنیتی و فضای کسب‌وکار (به‌ویژه از بعد حقوقی و اداری) موجود در کشور این یارانه‌ها بهایی است که حکومت باید بپردازد و در نبود این یارانه‌ها سرمایه‌گذاری در ایران هیچ مزیتی نخواهد داشت، اما چرا از واژه چرخه باطل استفاده کردیم؟ قسمت اعظم سهام شرکت‌های بزرگ بورس به صندوق‌های بازنشستگی و نهادهای خصولتی تعلق دارند و هر نوع ضربه‌زن به درآمد این شرکت‌ها چندماه بعد در قالب پرداخت‌های دولتی به این صندوق‌ها باید جبران شود. امروزه قسمت قابل‌توجهی از کسری‌بودجه متعلق به همین صندوق‌های بازنشستگی است، لذا ورود دولت به این چرخه باطل در نهایت کمکی به افزایش درآمد‌های وی نمی‌کند، بلکه صرفا باعث ضربه به بازار سرمایه، ضربه به اعتماد سرمایه‌گذاران و کاهش مزیت‌های سرمایه‌گذاری در کشور می‌شود.کنترل تورم و نرخ ارز با روش‌های غیرکارشناسانه و کاملاً کوتاهمدت در عمل علاوهبر ضربه به منابع کشور و کاهش سرمایه‌های اجتماعی و عدم‌اعتماد به سخنان و پیام‌های مقامات اقتصادی باعث آسیب جدی به بازار سرمایه از یک‌طرف و شرکت‌های موجود در این بازار از طرف دیگر شده‌است. وقتی در هفته‌های پایانی سال با هدف جمع‌آوری نقدینگی اوراق با نرخ بازده ۲۰درصد توسط دولت عرضه می‌شود، سرمایه‌ها از یک‌طرف و شرکت‌های موجود در این بازار از طرف دیگر کاهش می‌شود، وقتی در هفته‌های پایانی سال با هدف جمع‌آوری نقدینگی اوراق با نرخ بازده ۲۰درصد توسط دولت عرضه می‌شود، سرمایه‌ها از یک‌طرف و شرکت‌های موجود در این بازار از طرف دیگر این اوراق بلافاصله نقطه تعادل نرخ‌ها در بسازار پول را به‌هم ریخته و نرخ‌های مالی شرکت‌ها را افزایش داده و باعث فشار بر سودآوری این شرکت‌ها می‌شود که این مورد البته به‌سرعت اثر خود را در بازار سرمایه نشان نمی‌دهد و اثرات آن در ماه‌های بعد مشخص می‌شود.جالب اینکه بسیاری از بانک‌ها اعلام کردند، عملاً ذیل این طرح منابع جدید جذب نکرده‌اند و صرفا فرآیند منابع عوض‌شده و سپرده‌گذاران پیشین منابع خود را به این طرح جدید اختصاص داده‌اند، این اتفاق یعنی در عمل اثر مثبت خاصی در جمع‌آوری نقدینگی از سطح بازارها نداشته‌است.در بازار سرمایه برخلاف بسیاری بازارهای دیگر دسترسی مستقیم به دارایی خریداری‌شده ندرایم و دارایی خریداری‌شده نیز عملاً بیش از آنکه دارایی فیزیکی باشد غیرفیزیکی و معنوی است.در چنین بازاری اطمینان و امید حرف اول را می‌زند.

در روزهای پایانی عشقی هر روز شاهد افت و نزول بیشتر بازار سرمایه هستیم. طی معاملات روز اخیر شاخص کل بورس تهران ۶ هزار و ۴۹۰ واحد نسبت به روز کاری گذشته پایین‌تر ایستاد و به سطح ۲ میلیون و ۱۶۵ هزار و ۷۲۸ واحد رسید. شاخص کل هم‌وزن نیز با ریزش هزار و ۱۱۴ واحدی در رقم ۷۲۸ هزار و ۶۴۰ واحدی ایستاد. شاخص کل فرابورس با افت ۴۲ واحدی به رقم ۲۵ هزار و ۱۴۵ واحد رسید. همچنین شاخص هم وزن فرابورس با کاهش ۴۰۱ واحد به سطح ۱۳۵ هزار و ۵۷۲ واحد رسید. روز چهارشنبه ارزش معاملات کل بازار سهام به ۴۹ هزار و ۷۲۱ میلیارد تومان رسید. ارزش معاملات اوراق بدهی در بازار ثانویه ۳۹ هزار و ۸۸۱ میلیارد تومان بود که ۸۰ درصد از ارزش کل معاملات بازار را در این روز تشکیل می‌دهد. ارزش معاملات خرد نیز با کاهش ۲۹ درصدی به نسبت روز معاملاتی قبل به رقم ۴ هزار و ۶۶۵ میلیارد تومان رسید. در معاملات چهارشنبه، ۶۷ نماد صف خرید داشتند و ۴۵ نماد با صف فروش مواجه بودند. مجموع ارزش صف‌های خرید با رشد ۱۰۰۷ درصدی نسبت به روز کاری قبیل به ۱۸۰ میلیارد تومان افزایش یافت و مجموع ارزش صف‌های فروش نیز با کاهش ۷۹ درصدی به ۲۳۰ میلیارد تومان رسید.

***
 نمای روز بازار

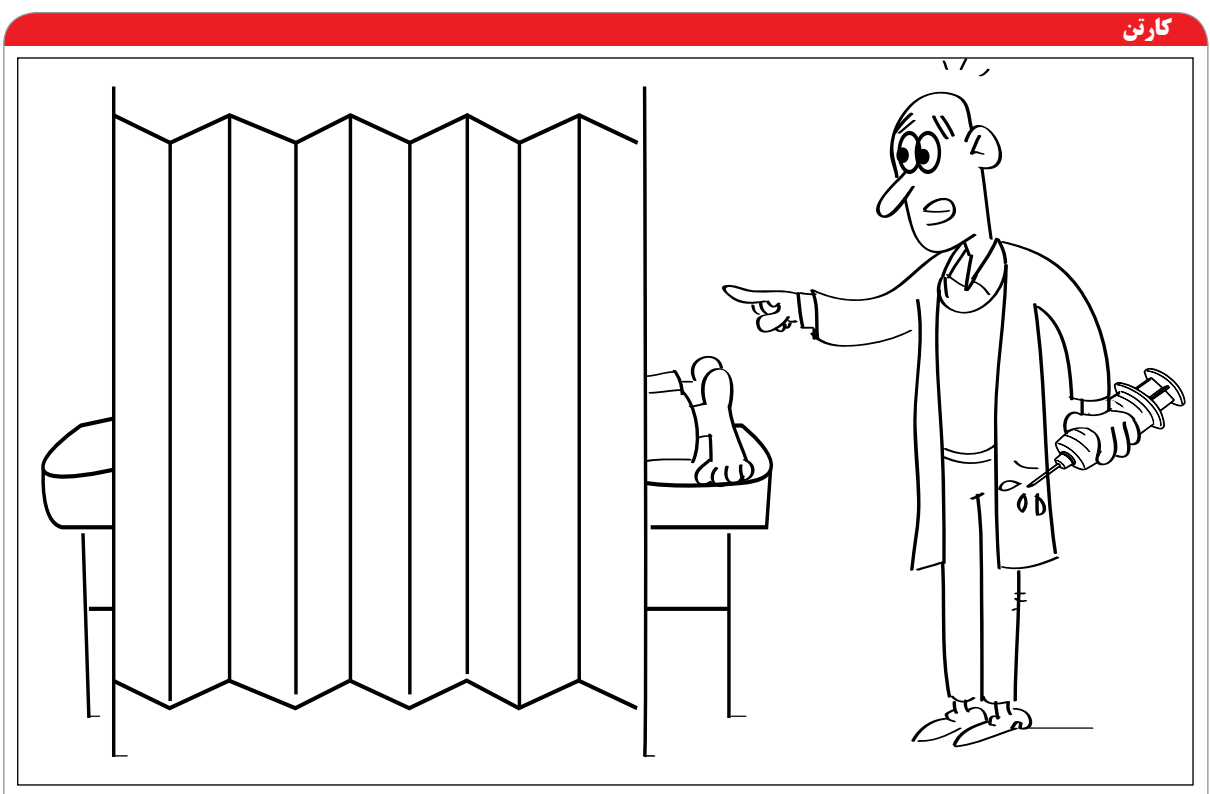
آیا دوباره شاهد رالی قیمت SHIB خواهیم بود؟

تیم شیبیا اینو، روز پنج‌شنبه هفتم مارس، راه‌اندازی سرویس نام شیبیا (Shib name service) را به اطلاع کاربران خود رساند. این سرویس با همکاری شیبیا اینو و شرکت Inc Dr که در حوزه DNS (نام‌های دامنه) فعالیت دارد، اجرا خواهد شد.طبق داده‌های کوین‌مارکت‌کپ، قیمت توکن SHIB با تقریباً ۱۵۰ درصد رشد طی هفته گذشته به این خیر واکنش نشان داده است. با این حال، داده‌های بازار مشتقات حاکی از احساسات نزولی در مورد توکن SHIB است که آینده قیمت این ارز دیجیتال را در حال‌های از ابهام قرار می‌دهد.شیتوشی کوساما (Shytoshi Kusama)، توسعه‌دهنده اصلی شیبیا اینو، اخیراً با انتشار پستی در X عنوان کرده که با توجه به تخفیف‌های در نظر گرفته شده در مراحل اولیه راه‌اندازی سرویس نام شیبیا، به نظر می‌رسد پتانسیل بالایی برای جذب سرمایه وجود داشته باشد.در همین حال، شیبیا یک توسعه‌دهنده که را در دست راه‌اندازی دارد، مطرح کرده‌اند، امروز گزارش‌ها، امروز توکن KNINE این اکوسیستم با همکاری شرکت کی‌ناین فایننس (Finance K۹) راه‌اندازی خواهد شد که می‌تواند موجب ایجاد خوش‌بینی نسبت به اکوسیستم شیبیا و در نتیجه، افزایش قیمت توکن SHIB شود.علی‌رغم این پیشرفت‌ها، قیمت شیبیا در حال حاضر نزولی است. در زمان نگارش این خبر، شیبیا اینو کاهش قیمت ۱۶ درصدی را طی ۲۴ ساعت گذشته تجربه کرده و به محدوده ۰.۰۰۰۳۱۶۸ دلار رسیده است. قیمت این توکن در ابتدا حدود ۰.۰۰۰۳۱۶۸ دلار بود، اما سپس به سرعت کاهش یافت که با داده‌های بازار مشتقات همخوانی دارد.داده‌های کوین‌گلس (Coinglass) نشان‌دهنده کاهش قابل توجه ۲۶.۵۲ درصدی شاخص سود باز (open interest) این توکن است. همچنین حجم معاملات آن طی ۲۴ ساعت گذشته بیش از ۶۰ درصد کاهش یافته است. این موضوع منجر به کاهش ورود پول و ایجاد احساسات نزولی می‌شود. در این میان، کاهش فاندینگ ریت به ۰.۰۶۲۷ درصد نیز به این احساسات نزولی دامن زده است.با این حال، با توجه به پیشرفت‌های اکوسیستم شیبیا به نظر می‌رسد که قیمت این میم‌کوین در آینده افزایش قابل‌توجهی را تجربه کند.

قیمت سولانا با وجود مشکلات ازدحام در شبکه‌در حال فتح قله ۱۴۰ دلاری است!

قیمت سولانا (SOL) پس از یک اصلاح جزئی، بار دیگر در حال افزایش بوده و این ارز دیجیتال به دنبال شکستن مقاومت کلیدی ۱۴۰ دلاری است. با وجود اینکه شبکه سولانا اکنون با مشکلات ازدحام ناشی از فعالیت معاملاتی بالا روبرو شده، قیمت این آلت کوین در ۲۴ ساعت گذشته ۷ درصد افزایش داشته و اکنون در محدوده ۱۲۸ دلار معامله می‌شود. ارزش بازار سولانا نیز با حدود ۴.۲۱ میلیارد افزایش به ۶۱.۴ میلیارد دلار رسیده است.داده‌های ارائه‌شده توسط پلتفرم DeFiLlama نشان‌دهنده افزایش قابل‌توجه حجم معاملات صرافی‌های غیرمتمرکز در شبکه سولانا از ۳ تا ۶ مارس است. حجم معاملات برای چهار روز متوالی از ۲ میلیارد دلار فراتر رفته و در ۵ مارس، رکورد ۲.۸۵ میلیارد دلاری ثبت شده است. این افزایش فعالیت با افزایش قابل‌توجه تراکنش‌های هم‌وزن بوده و باعث ایجاد ازدحام در شبکه شده است.در نتیجه این فعالیت‌ها، صرافی بایننس روز چهارشنبه ۶ مارس تصمیم به تعلیق موقت برداشت از شبکه سولانا گرفت.بررسی نمودار سولانا و وجود کف و سقف‌های بالاتر آن، نشان از یک روند صعودی قوی دارد. علاوه بر این، همکاری میابکین‌های متحرک و پیشی گرفتن میابکین‌های کوتاه‌مدت از میابکین‌های بلندمدت، تدویم علاقه معامله‌گران به خرید و احساسات مثبت را بیان می‌کند.سولانا در این سطح با مقاومت کلیدی ۱۴۰ دلاری روبرو است و شکستن این مقاومت می‌تواند چرخه قره رالی جدید را بزند. از طرفی، سطوح حمایتی ۱۱۵ و ۱۰۴ دلاری نیز که قبلاً به عنوان سکوی پرتاب قیمت عمل کرده‌اند، در این محدوده وجود دارند. نکته مهم این است که افزایش قیمت سولانا همراه با افزایش حجم معاملات بوده و این خود نشان‌دهنده مشارکت فعال بازار و تصویب چشم‌انداز مثبت است.

صاحب امتیاز: آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۰۲۱۹۰۰۲۲۷(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۰۲۱۹۰۰۲۲۷(داخلی-۱۰۴)
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سرمدیر: شهربار خدایی

بدون شرح

طرح:حسین علیزاده

خانه تکانی در سازمان بورس

کل بورس را فراهم کرد و واکنش منفعل سازمان بورس به این اتفاقات، دوباره رزمه برکناری عشقی به عنوان مدیر کل بورس را تکرار می‌کند. البته از فطانت در شرایطی رسید اما خبر رسمی منتشر نشد. تداوم شرایط بحرانی بازار سرمایه در آن روزها ناراحتی فعالان بازار از عملکرد عشقی را بیشتر و بیشتر می‌کرد تا اینکه در تیرماه سال جاری نامه درخواست برکناری رئیس سازمان بورس و تغییر تیم مدیریتی این سازمان خطاب به وزیر اقتصاد و دارایی به عنوان رئیس شورا عالی بورس نوشته شد و توانست بیش از ۱۹ هزار امضا جمع‌آوری کند. نوسندگان این نامه ذیل در توضیح مصادیق سوءمدیریت مجید عشقی و همکارانش، این دوره را یکی از بی‌ثبات‌ترین و پرنوسان‌ترین دوره‌های بورس خوانده‌اند و نوشته‌اند: بارها ریزش‌های شارپ و بدون هیچ دلیل منطقی و بنیادی را شاهد بودیم. یکی از نمونه‌های بارز این بی‌ثباتی، اظهارنظر خود جناب آقای دکتر مجید عشقی در خصوص رشد شاربی بازار بود که در مقام متولی نظارت و رگولاتوری بازار سرمایه هیچ جایگاه قانونی و سازمانی ندارد و این اظهارنظر ناشیانه ایشان منجر به ریزش شدید و تاریخی بازار و افت شدید ارزش معاملات تا به امروز گردیده و موجبات تکرار وقایع تلخ سال ۱۳۹۹ و فرار سرمایه از بازار را فراهم آورده است. در این نامه همچنین آمده که با دستکاری در بازار، شاخص کل خابیت خود را از دست داده و نمی‌تواند نشانه روشنی از وضعیت بازار باشد. بنابراین در دوره‌های صعودی، سهامداران خرد با رشد کم ارزش سبد دارایی خود مواجه می‌شوند و در دوره‌های خاندوزی باشدن، با این حال در نهایت اخبار تکذیب و مجید عشقی از صندلی ریاست بلند نشد. بعد از اتفاقات اردیبهشت سال ۱۴۰۲ و نامه معروف دولت درخصوص نرخ خوراک پتروشیمی‌ها که زمینه ریزش تاریخی شاخص

برکناری عشقی به گوش رسید و این‌بار از محمد فطانت به عنوان جایگزین او نام برده شد. البته از فطانت در شرایطی نام برده شد که او حتی در ایران هم نبود. و همین مساله خیلی زود به شایعه برکناری عشقی پایان دادو روز ۳ آبان ماه ۱۴۰۲ بار دیگر شایعه برکناری مجید عشقی به گوش می‌رسد. این در حالی است که در هفته‌های اخیر بازار سرمایه با ریزش‌های هیجانی همراه بود و شاخص بورس در حوالی مقاومت ۲ میلیون واحد قرار گرفته است. ابودر شروش از مدیران بانک مرکزی نامی است که این‌بار به عنوان جایگزین عشقی معرفی می‌شود. با این اوصاف باید دید، این بار هم شایعه استعفا یا برکناری عشقی تکذیب شد و بالاخره رئیس سازمان بورس قرار است چند روز دیگر از با ساختمان سازمان بورس خداحافظی کند.

سابقه مدیریت در سازمان بورس

پیش از تأسیس سازمان بورس و اوراق بهادار در سال ۱۳۸۴، «سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران (سابق)»، هم‌زمان، عهده‌دار نظارت و عملیات بازار اوراق بهادار ایران بود، ولی، با تصویب قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران توسط مجلس شورای اسلامی (۱ آذر ۱۳۸۴) عملیات اجرایی بورس‌ها به بورس اوراق بهادار تهران، فرابورس ایران، بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران در قالب شرکت سهامی عام و مسئولیت نظارت بر این بورس‌ها، نهادهای مالی و اوراق بهادار به شورای عالی بورس و اوراق بهادار و سازمان بورس و اوراق بهادار واگذار شد. ریاست سازمان بورس و اوراق بهادار از ابتدای تأسیس بر عهده علی صالح‌آبادی بود و در ۲۵ آذر ۱۳۹۳، محمد فطانت‌فرد عهده‌دار این وظیفه شد. پس از استعفا محمد فطانت‌فرد، در تاریخ ۵ مرداد ۱۳۹۵ شاپور محمدی مدیریت زیست و حفاظت از آن وقتی ارزشمند است که تولید و توسعه را متوقف نکند و حمایت مجموعه اداره کل محیط زیست خوزستان از اعطای مجوز طرح‌های توسعه شرکت فولاد خوزستان نشان‌دهنده تقلید عملی این مجموعه به اجرای دستورات رهبری است. مضم شهنیایی معاون طرح و توسعه شرکت، ایجاد پروژه نورد ورق عرض با تحمل هزینه‌های هنگفت در راستای تکمیل زنجیره تولید فولاد در شرکت فولاد خوزستان انجام خواهد شد.

کریم سرخی مدیر محیط زیست شرکت فولاد خوزستان گفت: اقدامات و دستاوردهای زیست محیطی با عنوان بازآفرد و تصفیه پساب صنعتی، مدیریت پسماند و در قالب فرآوری سرباره انجام شده است. فولاد خوزستان به تنهایی، ۲ هزار میلیارد تومان در پروژه‌های زیست محیطی سال ۱۴۰۱ و شش‌ماه نخست ۱۴۰۲ هزینه نموده است. این شرکت ۷ پروژه زیست محیطی در دست اجرا دارد. تمرکز تمامی پروژه‌ها بر پیشگیری از انتشار غبار است. یکی از پروژه‌های مهم در بخش انباشت و برداشت، پروژه توری باد (وین‌فنسیینگ) در مساحت ۲۶ هکتار با ارتفاع ۲۸ متر و از جنس پلی

گروه بورس: طبق قانون مدت اعتبار رئیس هیات‌مدیره سازمان بورس ۳۰ ماه است اما عضویت در هیات‌مدیره به مدت ۵ سال اعتبار دارد. مجید عشقی رئیس سازمان بورس ۲۱ مهرماه ۱۴۰۰ با حکم شورای عالی بورس، رئیس هیات‌مدیره سازمان بورس و رئیس سازمان انتخاب شد تا سکنان بالاترین مقام اجرایی بازار سرمایه را برعهده بگیرد اما دوره ۳۰ ماهه عشقی یکشنبه هفته آینده تمام می‌شود و شورای عالی بورس باید درباره رئیس هیات‌مدیره سازمان بورس تصمیم‌گیری کند. بر اساس تصویب ماده ۹ لایحه بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران رئیس هیات‌مدیره سازمان از بین اعضای هیات‌مدیره به پیشنهاد اعضا و تصویب شورا برای مدت ۳۰ ماه تعیین خواهد شد. همچنین بر اساس تصویب ماده ۸ لایحه بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مدت عضویت هر یک از اعضای هیات‌مدیره هیاتمدیره پنج سال است و انتخاب مجدد آنان پس‌رای یک دوره دیگر بلامناغ است.

حال باید دید نهاد ناظر بازار سرمایه در سرآغاز سال نو و شروع چرخه خواهد چید در بازار سهام آیا با خانه تکانی مواجه می‌شود یا خیر؟مجید عشقی در مدت ریاست خود حاشیه‌های بسیار زیادی داشت و چندین بار شاهد اخبار مختلف درخصوص استعفا ی رئیس سازمان بورس بودیم؛ اما عشقی هر بار تاکید داشت که خبری از استعفا نیست و قرار است به فعالیت خود ادامه دهد ولی این‌بار عشقی با زور از سازمان بورس می‌رود.عشقی ۲۱ مهر ماه سال ۱۴۰۰ سکنانرا سازمان بورس را از دهقان دهنوی گرفت و در این مدت بارها شایعاتی مبنی بر برکناری او به گوش رسید. خبر استعفا ی عشقی در ۳۰ آبان ماه سال گذشته را می‌تواند یکی از جدی‌ترین این موقعیت‌ها دانست که حتی شنیده شد وزیر اقتصاد با این استعفا موافقت کرده و از محمد رضوانی‌فر به عنوان رئیس جدید سازمان بورس نام برده شد. در آن زمان به نظر می‌رسید مجموعه‌ای از عوامل از جمله فشار برخی نمایندگان مجلس از جمله رئیس کمیسیون اقتصادی، عملکرد کلی سازمان بورس در دوره مدیریت عشقی و بلا تکلیف ماندن موضوعاتی مثل آزادسازی سهام عدالت، تاخیر در ارائه بسته حمایت از بورس و بعد از افزایش گسترده اعتراض‌ها در میان اهالی بازار سرمایه، کاهش فشارها روی وزیر اقتصاد در شرایط فعلی نامطلوب اقتصادی کشور از جمله دلایل برکناری مجید عشقی است. عشقی از مدیران نزدیک به احسان خاندوزی باشد.با این حال در نهایت اخبار تکذیب و مجید عشقی از صندلی ریاست بلند نشد. بعد از اتفاقات اردیبهشت سال ۱۴۰۲ و نامه معروف دولت درخصوص نرخ خوراک پتروشیمی‌ها که زمینه ریزش تاریخی شاخص